

RADNÍČNÍ LISTY

ZPRAVODAJ
MĚSTA PLZNĚ
ROČNÍK XXI
DUBEN 2016

Trestných činů

v krajské metropoli
rok od roku ubývá

strana 3

Olympijský park

Plzeň vznikne
za obchodním centrem

strana 4

Městská

knihovna slaví
140. narozeniny

strana 7

Slavnosti budou bohaté

Hlavní vzpomínkový akt se přesouvá pod divadlo

Plzeň letos zahájí oslavy osvobození města americkou armádou 5. května pietní událostí Jom ha-šoa, tedy Dnem vzpomínání na oběti holocaustu. Veřejnost se může těšit také na besedu s válečnými veterány, kempy klubů vojenské historie v Křížkových sadech, program v parku za OC Plzeň Plaza či u Patton Memorial Pilsen, velkou historickou bitvu na břehu Radbuzy, program na náměstí Republiky a řadu pietních aktů.

„Hlavní vzpomínkový akt se koná 6. května v 16 hodin mimořádně u památníku generála Pattona v sadech Pětatictíků, a to vzhledem k plánované opravě pomníku Diky, Ameriko!“, říká Adéla Kuželíková z odboru prezentace a marketingu magistrátu. Zajímavý program nabídne areál bývalého depa dopravních podniků – na spodním parkovišti předvede ukázky činnosti aktivních záloh Armáda České republiky. DEPO2015 zase provoní lahůdky americké kuchyně. Stylovou atmosféru navodí rytmus swingu či promítání amerických klasických válečných filmů. Novinkou sobotního programu Slavností svobody bude Ride of Freedom (Cesta svobody), která nahradí velký Convoy of Liberty. Dvacítka jeepů doprovázená vozidly historické vojenské techniky převezme čestné hosty Slavností svobody – válečné veterány druhé světové války a jejich rodiny Plzní. Vyvrcholí tradičním setkáním veteránů s veřejností na náměstí Republiky.

Rodiny s dětmi zabaví celodenní soutěž „Z Normandie do Plzně“, jež na trase

z Patton Memorial Pilsen k DEPO2015 umožní vyzkoušet si na vlastní kůži nároky, které kladla na zdatnost i vědomosti amerického vojáka osvobozující cesta Evropou.

Od pátku do neděle bude připraven kulturní program na náměstí Republiky. Diváky do atmosféry roku 1945 přenesou swingový program Ondřeje Rumlá, BoomBand! Jiřího Dvořáka s Tonyou Graves a Martinem Chodúrem či česká gospelová jednička Zuzana Stíráková a Fine Gospel Time. Tradičním hostem bude Marta Kubišová s hudebním doprovodem Petra Maláska. K programu oslav se připojí Český rozhlas Plzeň, který chystá 7. května Den otevřených dveří. Společnost Plzeň2015 připravuje májovou taneční noc v kulturním domě Peklo Electro swing Plzeň No. 5. Nebude chybět ani výstava, tentokrát s názvem „Konec války v Čimelicích 1945“ s fotografiemi Alexandra Paula, který zdokumentoval setkání německých, amerických a ruských vojsk v Čimelicích v květnu 1945. Program doplní výstava v mázhauzu plzeňské radnice a ve Smetanových sadech.

U příležitosti tradice Slavností svobody město Plzeň ve spolupráci s Patton Memorial Pilsen připravilo i Tagové stezky „Po stopách osvobození“, které mapují místa spojená s osvobozením Plzně a západních Čech americkou armádou v roce 1945. Více na www.slavnostisvobody.cz. (red)

O Plzeňské farmářské trhy na náměstí Republiky je rok od roku větší zájem. Svědčí o tom i ty, které se uskutečnily o Velikonocích a druhou sobotu v dubnu. Další se budou konat 23. dubna, 7. a 21. května, 4. a 18. června, 2., 16. a 30. července, 7., 13. a 27. srpna, 10. a 24. září, 8. a 22. října, 5. a 19. listopadu, 3. a 17. prosince. Pořádá je občanské sdružení Envic. Foto: Alan Novák

Kampaň by měla pomoci doplnit stavy dobrovolných hasičů

Město Plzeň spustilo rozsáhlou kampaň, která má pomoci doplnit stavy jednotek sboru dobrovolných hasičů. Ti postupně stárnou a nových členů nepřibývá tolik, kolik je třeba. Minimálně dvouletý projekt Staň se dobrovolným hasičem proto cílí primárně na mladé lidi, různé akce ale nabídne i školákům a veřejnosti.

Radnice a městské obvody se snaží zvyšovat atraktivitu členství u dobrovolných

hasičů, postupně jim vylepšují zázemí, techniku a vybavení jednotek. V Plzni působí 16 jednotek, mají kolem 250 členů a šestice z nich se stala tváří celé kampaně.

Podle Vlastimila Maliny, šéfa dobrovolných hasičů v Plzni, trvá výchova hasiče tři až pět let, proto je nezbytné začít intenzivně oslovovat nové členy, aby ještě byli v jednotkách ti, kteří jim mohou předat zkušenosti. „Jako dobrovolní hasiči nechceme

u žádné větší mimořádné události, neobšla se bez nás likvidace žádného velkého požáru, zasahovali jsme u všech povodní, které postihly Plzeň a okolí, pomáhali jsme v Rumunsku, na Moravě, Liberecku,“ říká Vlastimil Malina.

Magistrát spustil první fázi velké billboardové kampaně, dále také web www.stansehasicem.cz a facebookové stránky. (red)

ROZHOVOR

Petr Tolar: Vojenští veteráni projedou v konvoji historických vozů Plzní

Historie a zejména příběhy lidí spojené s osvobozením Československa v roce 1945 a druhou světovou válkou jsou vášní šestadvacetiletého Petra Tolara, který se už několik let spolupodílí na organizování plzeňských Slavností svobody. Pracuje na Ústředí Československé obce legionářské a zároveň je místopředsedou Klubu vojenské historie Tommy & Yankee v Plzni. Při povídání o amerických, britských a československých vojácích mu svítí oči a dokáže o nich vyprávět hodiny. „Historie mě začala bavit už na základní škole. Měli jsme skvělou paní učitelku,“ vzpomíná Petr Tolar.

Letos nepojede konvoj vozů s americkými veterány po Klatovské třídě. Myslíte si, že proto budou letošní Slavnosti svobody ochuzené?

V žádném případě. Naopak jsem přesvědčený, že je třeba přinášet nové akce a že letošní Ride of Freedom, tedy Cesta svobody, bude pro Plzeňany i návštěvníky města zajímavější a přínosnější. Uvidí nejen konvoj vojenských vozidel, který bude sice o něco menší, ale budou si moci válečné veterány takzvaně osahat, požádat je o autogramy nebo se s nimi vyfotit na

památku. Jízda je koncipovaná tak, že konvoj s veterány v otevřených jeepech, jejich rodinnými příslušníky v dalších vozidlech a velkou vojenskou technikou bude v předem oznámené hodiny na určených místech v plzeňských obvodech. Kolona vyjede z náměstí Republiky v sobotu 7. května odpoledne. Bude mít několik zastávek po Plzni. Rozhodně to není žádná zmenšená kopie dřívějšího Convoy of Liberty. Kolona by se na Klatovskou měla vracet vždy, třeba když bude mít osvobození půlkulaté výročí.

Z vašich slov vyplývá, že američtí veteráni opět přijedou, ačkoliv se říkalo, že při loňských kula-

tých oslavách jsou téměř všichni v Plzni naposledy.

Cítí sounáležitost s Plzní. A jsou hrdí na to, co při osvobození zažili a že to mohou stále předávat dál. Vozí sem své příbuzné a ukazují jim město i okolí. Třeba dvaadvadesátiletý Earl Ingram přijíždí se svými syny a vnuky a sám je provází Plzní a vykládá o době osvobození, ale i o tom, co tu za poslední léta prožil.

Mluvil jste o nových akcích při Slavnostech svobody. Co si pod tím představíte?

Například oslavy se budou odehrávat nejen v centru města, ale i v okrajových částech. Náš klub jde do velkého neznáma. Druhá scéna bude totiž na Bolevecké návsi na statku U Matoušů a budeme tam celý víkend. Je to jedinečný prostor, přímo na statku 4. května 1945, ještě před povstáním, vyvěsili lidé československou vlajku. Chceme připomenout, že o den později

Plzeňané povstali, obsadili četnické stanice a další důležité budovy a vyhnali z nich Němce. Kdyby ale nepřijeli Američané, Němci by nikdy nesložili zbraně. Je strašně důležité, aby lidé o těchto záležitostech věděli. Proto mě osobně třeba potěšilo, že město nezapomnělo v loňském roce například na Jaroslava Maršáka, který třikrát utekl z otrockých prací v Německu a v Plzni se skupinou mladých členů Dělnické tělocvičné jednoty zajistil 5. května kasárna 18. pěšího pluku. Posádka kasáren se pak vzdala americkým vojákům dopoledne 6. května. Chystáme proto historické i vzdělávací programy. Už v pátek se uskuteční vzdělávací pořad pro školy. Postavíme tábor, nebude tam sice tolik techniky, ale třeba kulturní program. Maminky obvykle tolik technika nebaví, ale určitě uvítají přehlídku dobových šatů nebo hudby. U Matoušů bude velitelství, ošetřovna, budeme v uniformách 2. pěší divize, budou tam zajatci i civilisté. Chtěli bychom ukázat co nejvěrohodněji soužití Plzeňanů s Američany v době osvobození.

Budou to repliky šatů nebo máte skutečné originály?

Snažíme se mít originály, abychom byli co nejvěrohodnější. Ať v šatech, botách nebo technice.

Kde sháníte originální oblečení? V army shopech je asi mít nebudou.

V podstatě ne. Mají tam repliky, jsou o dost dražší než originály a navíc tolik nevydrží. Takže sháníme po známých, bazarech nebo na aukcích. Zatím jsou takové věci k nalezení, taková babiččina skříň někdy skrývá skutečné poklady. V Plzni máme výhodu, že si naše kamarádka otevřela ve Zbrojnické ulici butik, kde je pro děvčata šatů i obuvi dostatek. Pro muže je to horší, protože uniformy i civilní ošacení chlapí unosili a navíc měli jiné postavy. Takže občas nesedí velikosti. Já například řeším krátké rukávy a nohavice a široké kalhoty a sako v pase.

A co technika, vozidla či zbraně?

Náš klub ji nemá, ale kolegové ji představí při oslavách jako obvykle. Budou třeba v Křížkových sadech, konkrétně 16. obrněná divize. Technika se ale sehnat stále dá hlavně v zahraničí. Nadšenci koupí starý vrak, rozeberou ho na šroubky a dávají ho postupně dohromady. Postaví ho obvykle kompletně znovu včetně toho, že seženou na burzách nebo internetu originální díly. Hodně se tím baví i ženatí chlapí, kteří pracují a postupně šetří.

Pokračování na straně 6

Pozemků pro všechny druhy bydlení je v Plzni dost

Plzeň disponuje dostatečným množstvím pozemků pro všechny druhy bydlení, které doplní i potřebné vybavení, jako jsou školy, obchody, prostory pro kulturu, sport a volný čas. Vyplyvá to z analýz, které má pro vytvoření nového strategického plánu k dispozici Útvar koncepce a rozvoje města Plzně. Pro bytové domy jsou připraveny pozemky v přestavbových územích, jako jsou kasárna Slovany, Světovar, Cukrová, i v nových územích jako Zelený trojúhelník na Borech či Vinice na Severním Předměstí. Naopak rodinné domy je možné stavět spíše v okrajových částech města, například v Újezdě, Červeném Hrádku a ve Lhotě. Pozemky jsou ale v soukromých rukách.

„Koncem roku 2015 jsme oslovili Plzeňany formou dotazníku a jejich názory na život ve městě zpracujeme do nového strategického plánu. Stejně tomu bylo i před 15 lety, kdy jsme tvořili dosud platný Program rozvoje města Plzně,“ vysvětluje Irena Vostracká, ředitelka Útvaru koncepce a rozvoje města Plzně. Ten nyní zpracovává analytickou část nového strategického dokumentu ve spolupráci s dalšími odborníky.

„Plzeň je se svými zhruba 169 tisíci obyvateli po Praze, Brnu a Ostravě čtvrtým

Velké možnosti pro další rozvoj rekreace u vody nabízí například oblast u sv. Jiří v Doubravce. Na snímku z dronu pohled na zmíněnou lokalitu. Foto: SITMP

největším městem v České republice a dá se předpokládat, že to tak zůstane i v následujících 15 letech. Napovídá tomu vývoj počtu obyvatel za posledních více než 100 let, je ale potřeba počítat s tím, že obyvatelstvo města stárne. Cílem strategického plánu je, aby město Plzeň bylo pře-

devším kvalitním místem pro život svých obyvatel,“ vysvětluje Irena Vostracká.

Město s rozsáhlou bytovou výstavbou jako investor nepočítá, zaměřuje se hlavně na sociální bydlení, které by mělo vzniknout rekonstrukcí některých současných objektů a v lokalitě Zátíší. Strategický plán

se bude zabývat i technickou infrastrukturou, zejména chybějícím vodovodem a kanalizací v Malesicích, Liticích, ve Lhotě, Koterově, starých Lobzích a podobně. Ve městě jsou potřebné také prostory pro rozvoj podnikání.

Nové plochy pro výrobu by měly vzniknout v Černicích v okolí cihelny, poblíž OC Olympia Plzeň nebo v návaznosti na Hřbitovní ulici, kde se počítá i s vybudováním potřebné infrastruktury. Z analýz je též patrné, že v následujících letech nevzniknou další rozsáhlé průmyslové areály, jako byla v minulosti například Borská pole. „Rozvíjet se budou spíše plochy pro vědu a výzkum. Kolem univerzitního kampusu jsou lokality, na kterých by měly vzniknout podniky s pracovními příležitostmi, například pro mladé absolventy škol. Aby z Plzně neodešli, potřebují práci, bydlení i aktivity pro volný čas a zábavu. I z našeho průzkumu mezi obyvateli, který je pro nás nesmírně cenný, vyplyvá, že lidé chtějí volný čas trávit aktivně. V Plzni jim vlastně chybí snad jen kvalitní aquapark,“ uvádí Irena Vostracká. Velké možnosti pro další rozvoj rekreace u vody nabízejí oblasti kolem Boleveckých rybníků a nivy plzeňských řek, například oblast u sv. Jiří v Doubravce, Božkovský ostrov nebo České údolí.

Z dosavadních průzkumů také plyne, že Plzeň patří mezi města, která nemají žádný zásadní problém. „Lidé zde najdou zaměstnání i vhodné podmínky pro podnikání či studium, kvalitní bydlení, kulturní, společenské i sportovní vyžití, potřebnou občanskou vybavenost, krásnou příměstskou krajinu. Zkrátka vše, co se pro město, v němž bydlí téměř 30 procent obyvatel Plzeňského kraje, sluší. Pochopitelně se Plzeň ale potýká i s řadou problémů, mezi které patří především automobilová doprava,“ míní ředitelka. „Máme před sebou stále obrovský úkol, jak dostat automobilovou dopravu z míst, kam nepatří. Třeba z Americké nebo Sirkovy ulice. Je to hodně citlivá záležitost, protože pokud v centru chceme zachovat normální občanský život, tak k tomu auta v nynější době prostě patří. Sice si můžeme říkat, že nechceme mít auta na křižovatce U Jána, ale nejdříve jim musíme nabídnout jinou trasu a vybudovat ji,“ uvádí Irena Vostracká.

Velmi diskutovaným problémem v centru města je stále průtah kolem Prazdroje, parkovacího domu Rychtářka a kulturního domu Peklo nebo přetížená Karlovská. Už v současnosti lze předpokládat, že se v dokumentu promítne potřeba propojení města ve směru sever – jih. (an)

Odpad uklidí také pohotovostní jednotka popelářského vozu

Třetím douklidovým vozidlem posílila společnost Čistá Plzeň odvoz tříděného odpadu, který se někdy hromadí u popelnic. Pro případ okamžitých zásahů při závadách ve svozu nebo kritické situaci mimo svozový plán je k dispozici pohotovostní posádka popelářského vozu. „Na vytipovaných místech jsme posílili objem nádob celkem o téměř 121 tisíc litrů. Situaci řešíme také ve spolupráci s městskou policií, obvody a odborem životního prostředí,“ říká prokurista Čisté Plzně Petr Baloun. Se zmíněnými institucemi vytipoval 15 rizikových míst, která monitorují. Odbor životního prostředí se zaměřil na kontrolu podnikatelů v souvislosti s ukládáním separovaného odpadu.

Petr Baloun je přesvědčený, že veškeré problémy se svozem tohoto druhu odpadu existovaly už v minulosti. A sto procentně se nedají odstranit přes sebevětší úsilí. „Pokud nebudou některé lidi sešlapávat krabice, PET lahve, tak

se nádoby naplní během několika hodin a velmi těžko tam může svozové auto zajíždět každý den,“ uvádí Petr Baloun. Systém tříděného odpadu podle něho někdy zneužívají také podnikatelé. „Vědomě to dělají ti, kteří nechtějí platit za popelnice nebo kontejnery a ukládají odpad ze svých provozoven do nádob na separovaný odpad. Nevědomě obyvatelé krajské metropole, kteří vnímají systém jako možnost chovat se ekologicky a třídít, ale neuvědomují si, že by si měli pořídit své nádoby nebo odpad odvézt do sběrných dvorů,“ upozorňuje Petr Baloun. I proto pracovníci Čisté Plzně počítají s přesunem některých nádob tak, aby nebyly pro podnikatele či jejich zaměstnance snadno dostupné. „Na některých místech jsou stání buď kapacitně nedostačující nebo by se tam mělo jezdit častěji. Kde je kapacita malá a je to technicky možné, snažíme se nádoby přidat,“ zdůrazňuje Petr Baloun. (an)

Plzeňská teplárenská se pyšní titulem Bezpečný podnik

Pro zákazníky Plzeňské teplárenské, ke kterým se kromě výrobních podniků, úřadů, škol a dalších institucí řadí i více než 40 tisíc plzeňských domácností, je nejdůležitější takzvaná bezpečnost dodávek.

Tento pojem charakterizuje, nakolik se mohou plzeňští občané spolehnout na to, že jim budou jejich radiátory hrát a z vodovodní baterie bude proudit teplá užitková voda právě tehdy, když to budou potřebovat. Tento „bezpečnostní atribut“ zvládá Plzeňská teplárenská na jedničku. I v případě závady, kterou nelze na technickém zařízení nikdy zcela vyloučit, netrvá zastavení

dodávek tak dlouho, aby to ohrozilo tepelnou pohodu v bytech. Ani topané sezóně 2015/2016 se drobné technické havárie potrubí vedoucí z teplárny k od-

běratelům tepla nevyhnu. Ale občané je ani nestihli zaregistrovat – tak rychle se uskutečnily opravy. Větší havárie se letos vůbec nestaly a spolehlivost dodávek byla zachována.

V samotné teplárně je třeba dbát na bezpečnost práce, což dokládá titul Bezpečný podnik, který uděluje Minis-

terstvo práce a sociálních věcí ČR těm společnostem, které o úroveň bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci dbají nadstandardně. Plzeňská teplárenská obhájila tento titul na podzim loňského roku už popáté.

Areál Plzeňské teplárenské by bylo možno s trochou nadsázky charakterizovat jako velký sklad hořlaviny – uhlí, dřevní štěpky a dalších paliv, obvykle stále v objemu celkem asi 35 tisíc tun. Proto je pochopitelné, že v teplárně často probíhají hasičská cvičení (na snímku), v závěru loňského roku například podle scénáře „vyproštění osob a uhašení ohně v prostoru zauhlování“.

„Hasičský záchranný sbor pro nás není nějaký represivní orgán, ale partner, s nímž se snažíme nebezpečí požáru a dalších havárií předcházet,“ hodnotí časté návštěvy hasičů generální ředitel teplárny Tomáš Drápla.

Plzeňská teplárenská dbá na bezpečnost už od svého vzniku v roce 1994. (PI)

ROZHOVOR

Přednosta Zdeněk Novotný: Rodící maminka je v současnosti partnerem, který spolurozhoduje

Patří mezi špičky ve svém oboru, je uznávanou kapacitou, vyhlášeným specialistou. **Doc. MUDr. Zdeněk Novotný, CSc.** (na snímku), který stojí v čele Gynekologicko-porodnické

kliniky Fakultní nemocnice Plzeň od roku 2011, vyvrací některé mýty spojené s porody.

Pane přednosta, jak vnímáte občas objevující tvrzení, že domácí porody jsou přirozené, neboť dříve se rodilo také doma?

V dobách, kdy se běžně rodilo doma, byla velká úmrtnost dětí, někdy i rodiček. V dnešní době demokracie si mnohé ženy svobodu vykládají po svém. Mám tím na mysli možnost volby určit si místo porodu. Ale každá svoboda má své hranice a svoboda matky končí tam, kde začíná (nebo může i končit) svoboda rodičů se miminkem. Věř-

te, že jsem byl mnohokrát svědkem okamžiku, kdy maminka začala rodit, vše se jeví jako „normální“ porod a během několika okamžiků byl nutný odborný zákrok našich porodníků, včetně okamžité péče neonatologů. Vůbec nechápu, jak může rodič, který toužebně očekává příchod svého potomka na svět, takto riskovat. Jednoduše řečeno, cíleně rodit doma přináší velká rizika, která mohou mít fatální následky pro maminku, miminko nebo i celou rodinu.

Někdy se setkáváme s názorem, že čím větší porodnice, tím méně soukromí, co na to říkáte?

To samozřejmě není pravda. V naší porodnici se narodí za rok více než 3 200 dětí, ale stále je pro nás prioritou skutečnost, že příjemné a pohodové prostředí, které dává maminkám maximální pocit soukromí, je to nejzákladnější, co nabízíme. V naší porodnici není klasický porodní sál - velká místnost, ve které rodí ženy v prostorech oddělených plentou či stavební příčkou. Maminky u nás rodí na samostatných porodních pokojích. Jsou to místnosti, kam přichází žena ve chvíli, kdy se začne miminko hlásit na svět,

a je zde po celou dobu porodu. Pokoj je vybaven porodním lůžkem, pohovkou pro relaxaci, vanou, vlastním sociálním zařízením s masážním sprchovým koutem. Samozřejmě jsou špičkové moderní přístroje pro sledování plodu po celou dobu porodu, ale také i speciální box pro novorozence s vyhříváním lůžkem, na kterém probíhá jeho prvotní ošetření, měření a vážení. Troufám si říci, že máme jednu z nejmoderněji vybavených porodnic v naší zemi.

Souhlasíte s tím, že dnešní rodičky jsou zhyčkané a vyžadují porod císařským řezem?

Je pravdou, že počet porodů císařským řezem je vyšší, než před 20 lety, ale tato skutečnost je dána jinými faktory než přáním rodiček. Uvědomme si, že se razantně posunul věk rodiček, často i prvoroďiček, a s tím je samozřejmě spojeno i mnoho porodních úskalí. Věk 26leté maminky je obecně brán jako nejlepší věk k porodu (co se týče vyzrálosti organismu). Čím je žena starší, tím je větší pravděpodobnost komplikací a tím i častěji může být indikován císařský řez.

Kam se porodnictví posouvá?

Porod je stále porod, každá žena ho prožívá jinak. Ale zásadní je fakt, že rodící maminka je dnes partnerem, který spolurozhoduje o porodu či léčbě. Vzpomínám si na dámu, 50letou maminku, která u nás před časem rodila své druhé dítě, první přivedla na svět před 27 lety na všem známých „Slovanech“. Rodila přirozenou cestou a byla velmi mile překvapená, kam se dnešní porodnictví posunulo. Jaký udělalo obrovský krok nejen v odborné péči, ale i v lidském přístupu, a to je pro nás vel-

kým významným. Stále se snažíme naše služby zlepšovat a nabízet nové. Například pro zmírnění porodních bolestí nabízíme maminkám „rajský“ plyn, který je naprosto bezpečný pro maminku a hlavně pro miminko. Podáváme jej bezplatně. Další nabídkou je aromaterapie spolu s relaxační hudbou a v neposlední řadě bych rád zmínil naše předporodní kurzy, o které je velký zájem, účastníkům je v závěru nabídnuta prohlídka porodních pokojů a oddělení šestinedělí. Výhledově připravujeme cvičení pro těhotné. (red)

Na snímku porodní pokoj.

Foto: FN Plzeň

Počet trestných činů se rok od roku snižuje Krajská metropole je ve srovnání s podobnými městy velice bezpečná

Plzeň patří mezi nejbezpečnější města v České republice. Vyplyvá to z policejních statistik. „Počet trestných činů setrval klesá. V roce 2011 jsme jich evidovali 6 146 a loni to bylo 5 244. Stojíme si velice dobře i ve srovnání s dalšími krajskými městy,“ říká ředitel policie Plzeňského kraje Pavel Krákora. Například policisté v Ostravě jich v loňském roce zaznamenali zhruba 12 tisíc, stejný počet v Brně, 5 200 v Olomouci a necelých pět tisíc v Českých Budějovicích. „Poslední dvě města mají čísla podobná našim, ale jsou počtem obyvatel i rozlohou menší. Pokud srovnáme třeba Plzeňský kraj s Ústeckým, pak je to zhruba deset tisíc ke dvaceti tisícům,“ vyčísľuje policejní ředitel.

Podle něj se kriminalitu daří snižovat i díky spolupráci s městem a občany. „Jsou všímavější a upozorňují nás na mnoho věcí. Také si více hlídají majetek. Výborná je spolupráce s městem. Nejen, že finančně podporuje Policii České republiky v přípravě pro krizové řízení zhruba půl milionem korun, ale scházíme se pravidelně s představiteli města na koordinacích schůzkách. Na nich vyhodnocujeme aktuální bezpečnostní rizika, domlouváme se na další činnosti, dostáváme mnoho podnětů, na které lokality se zaměřit a podobně. Takovou spolupráci nám závidí

Plzeňští policisté při návštěvě akce.

Foto: archiv PČR

naši kolegové z jiných měst,“ pochvaluje si ředitel. Ke snížení kriminality pomohla také skutečnost, že drobné krádeže zlodějí, kteří kradou v obchodech zboží, se sčítají, a když celková suma přesáhne pět tisíc korun, policisté je obviní z krádeže. Pachatelé totiž dříve spolehnali na to, že ukradnou zboží za několik stokorun a úředníci budou jejich případ posuzovat jako přestupek, za který dostanou pokutu. V samém centru krajské metropole pomohlo ke snížení kriminality zavedení

územně strážní služby městské policie. Z roku na rok klesla evidovaná trestná činnost z osmnácti set na třináct set případů. Přesto zůstává centrum nejrizikovější oblastí s největším počtem násilných trestných činů a loupeží. Nejbezpečnější jsou Skvrňany. „Loni se tam stalo 260 trestných činů, na Doubravce jich byla například pětistovka a na Slovanech, pod které spadá ale i Starý Plzenec, tisícovka. Skvrňany však mají velkou výhodu, jsou od centra odděleny a v domech převažují

původní obyvatelé,“ vysvětľuje Pavel Krákora. V Plzni řešili policisté loni nejčastěji majetkovou trestnou činnost, zhruba 3 200 případů. Násilných činů se v krajské metropoli stalo více než 450.

Kriminalitu se daří snižovat i díky zvyšujícímu se počtu policistů, jichž tak může být více v terénu, a ti se snaží na obyvatele a návštěvníky města působit preventivně. Tedy i tak, že udělují drobné pokuty za přecházení na červenou, bezohlednou jízdu a podobně. „Aktuálně máme pod Městským ředitelstvím policie v Plzni 566 mužů a žen. Část z nich je ještě ve škole, ale spolu se strážníky je ke službě ve směnách připraveno přes sedm set lidí. Pochopitelně všichni nemohou být v ulicích, tohle číslo je včetně lidí v zázemí, kteří musí případy zpracovat a „dotáhnout“ až k soudu,“ uvádí ředitel, který potřebuje posílit řady podřízených přímo ve městě o nejméně třicet lidí. „Hledáme kvalitní uchazeče stále. Podobně je na tom krajské ředitelství, které potřebuje ještě více policistů,“ konstatuje Pavel Krákora. A apeluje na obyvatele města i návštěvníky, aby si všimli svého okolí, využívali pro své podněty schránky v rámci projektu Bezpečné město nebo volali na linku 158. „A aby se také sami řídili pravidly bezpečnosti v dopravě,“ uzavírá ředitel policie. (an)

Odbor pomohl klientům Diakonie

Odbor sociálních služeb Magistrátu města Plzně pomohl zajistit bydlení dvěma klientům chráněného bydlení Můj 1+0 Diakonie ČCE – středisko Západní Čechy. Diakonie se totiž rozhodla po několikaletém poskytování této služby

její činnost ukončit. Ve spolupráci s bytovým odborem vytipoval odbor sociálních služeb odpovídající bydlení, které umožňuje samostatný život dvěma zdravotně postiženým mužům.

„I přestože oba pracují a pobírají invalidní důchod, jsou jejich příjmy velmi nízké a bydlet samostatně si z finančních důvodů dovolit nemohou. Po schválení přednostního uzavření smlouvy o nájmu obecního bytu Radou města Plzně by mohla pro oba muže začátkem května začít nová etapa jejich života,“ říká Karolína Vodíčková, projektová manažerka sociálního odboru.

Podpora integrace zdravotně postižených do společnosti je jednou z klíčových aktivit města. (red)

Mateřských škol bude otevřeno víc než loni

Letos chce město vyjít vstříc rodičům a otevřít o letních prázdninách více mateřských škol. Stoupá totiž zájem rodičů. Provoz mateřských škol zajišťují městské obvody. Každý z nich vždy po prázdninách vyhodnotí situaci a vychází z těchto zkušeností. Proto se obvody rozhodly o nastavení prázdninových provozů několika způsoby. Protože je přehled mateřských škol, které budou o letních prázdninách fungovat, obsáhlý, rodiče ho naleznou na webu www.plzenskeskoly.cz v sekci Aktuality a v jednotlivých mateřských školách celého města. (red)

Alpinum klub zve na výstavu skalniček

Výstavu skalniček, květin a okrasných dřevin pořádá Alpinum klub Plzeň na zahradě Gymnázia na Mikulášském náměstí. Koná se od 4. do 13. května od 9 do 19 hodin, 14. května bude otevřen jen prodej od 9 do 12 hodin. Vstup bude tento den zdarma. (red)

Senioři naleznou pomoc v Městském ústavu sociálních služeb

V Plzni žije nyní přes 33 tisíc seniorů nad 65 let a představují tak 20 procent obyvatel města. O spoluobčany, kteří vzhledem ke svému věku, mentálnímu nebo fyzickému stavu už nejsou schopni se o sebe zcela postarat, pečuje už 25 let příspěvková organizace Městský ústav sociálních služeb (MÚSS). Moderním trendem v péči o seniory, rodiny s dětmi a osoby se zdravotním postižením je poskytovat jim služby pokud možno co nejdéle v jejich bydlišti, jsou to takzvané terénní služby. Spadá sem i zdravotní péče poskytovaná v místě bydliště pacienta. MÚSS má proto čtyři střediska pečovatelské služby v jednotlivých městských obvodech, která dováží stravu a poskytují další služby pro téměř 1 400 klientů.

Zajišťuje také sociální služby v pěti zařízeních: Domov se zvláštním režimem „Sněženka“ (Klatovská 145), „Čtyřlístek“ (Kotíkovská 15), „Petrklíč“ (Západní 7), Domov pro seniory „Sedmikráska“ (Kotíkovská 15) a „Kopretina“ (Západní 7). V těchto zařízeních je ubytováno a využívá služby přes 450 klientů. Domovy se zvláštním režimem jsou určené pro osoby s diagnostikovanou Alzheimerovou

chorobou nebo poruchou chování, zbylé dva domovy pro ostatní.

Média občas informují až o 800 nespokojených žadatelích o přijetí do těchto zařízení. „Tolik žádostí evidujeme, ale to neznamená, že někde v nevyhovujících podmínkách žijí 800 zoufalých seniorů. Veliké množství ještě plně akčních seniorů si podává své přihlášky „pro jistotu“ do budoucna. Chtějí jen být v pořádku. Navíc všem z nich doporučujeme, aby si podali přihlášky zvlášť do všech pěti našich zařízení, protože nevíme, ve kterém z nich bude v případě nastalé potřeby volné místo a v jakém zdravotním stavu budou za pár let. Z oněch 800 žadatelů je třeba odečíst určitý počet těch, kteří zemřou, ale pozůstali zapomenou přihlášku k nám zrušit. Ve světle těchto informací počet nespokojených žádostí nevpadá už nijak dramaticky,“ říká ředitel MÚSS Vladimír Chuchler. Navíc existuje institut „přednostního umístění“ pro případy akutní potřeby. Každé úterý zasedá komise, která řeší průměrně tři případy týdně a pokud posoudí situaci jako závažnou, je senior umístěn do některého z domovů do tří týdnů. Takový postup je nad rámec zákona a platí jen pro obyvatele Plzně.

Přihlášky do každého z pěti domovů pro seniory je možno si vyzvednout a zaregistrovat u sociálních pracovníků a pracovníků jen přímo na místě. „Akoliv máme web se všemi informacemi o našem ústavu, přihlášky vyřizujeme jen osobně. Nejen kvůli jejich zaevidování, ale především proto, aby se žadatel nebo jeho zástupce s naším zařízením seznámil a posoudil, jaké služby a na jaké úrovni poskytujeme. Osobní přístup je v naší práci nesmírně důležitý, nejsme tovarna ani obchod,“ uvádí ředitel.

Přijetí do zařízení MÚSS má ještě jednu podmínku, klient musí mít příznán příspěvek na péči nejméně ve druhém stupni. Ten přiděluje prostřednictvím úřadů práce stát a patří osobám, jež nejsou schopny se samostatně o sebe postarat. „Jsme vlastně garantem, že v Plzni nezůstane žádný senior bez pomoci, ať už má nebo nemá dostatek finančních prostředků. Musí být ale skutečně potřebný, nemůžeme a ani nechceme řešit případy, kdy si třeba rodina chce svého dědečka nebo babičku jen tak někam odložit, aniž k tomu existuje skutečně oprávněný sociální a zdravotní důvod,“ upozorňuje ředitel.

Další informace jsou na stránce www.muss.plzen.eu, kde je i podrobný telefonní seznam jednotlivých zařízení. (red)

Ledovec už slouží potřebným patnáct let

Plzeňská nezisková organizace Ledovec, která poskytuje podporu lidem s duševním onemocněním a je zároveň výhradním poskytovatelem Linky důvěry a psychologické pomoci nejen plzeňským občanům, oslavila letos 15. narozeniny. I proto pořádá řadu akcí s tématem duševního zdraví pro veřejnost. „To je v době, kdy se v Česku právě za posledních 15 let ztrojnásobila potřeba antidepresiv, více než na místě,“ říká vedoucí odboru sociálních služeb Alena Hynková.

„Ledovec jsme zakládali jako organizaci, která zaštití projekt společného bydlení naší rodiny a několika lidí s postižením na faře v Ledcích u Plzně, ale pak se nám to nějak vymklo z rukou,“ usmívá se ředitel Ledovce Martin Fojtíček. „Dneska nás v Ledovci pracuje kolem třiceti a různým způsobem pomáháme stovkám lidí, nejenom z Plzně,“ dodává.

Na faře funguje denní stacionář pro lidi s mentálním postižením nebo s autismem a terapeutická tkalcovna. V Plzni Ledovec poskytuje chráněné bydlení ve čtyřech bytech, telefonickou krizovou linku a v Poradenském centru Ledovec sociální rehabilitaci a odborné sociální poradenství pro osoby s duševním onemocněním a jejich blízké.

Všechny uvedené sociální služby spolufinancuje město Plzeň prostřednictvím magistrátního odboru sociálních služeb. (red)

ROZHOVOR

Tomáš Hataj: Zprávě o získání stipendia jsem zpočátku nevěřil

Jednadvacetiletý Tomáš Hataj ze Zbůchu (na snímku) je letošním držitelem Cestného stipendia generála George S. Pattona, které je udělováno u příležitosti Slavností svobody. Studuje Vysokou školu ekonomickou v Praze. Svou budoucnost vidí spojenou s klubem vojenské historie a Československou obcí legionářskou. „Je to srdeční záležitost, která mě jen tak neopustí,“ říká.

Jaké téma měla vaše stipendijní práce?

Letošním tématem pro práce uchazečů byly „lidské hodnoty“, tedy například odevzdání se druhým, nezištnost, ochota

naplno se věnovat dobré věci a čest. Úkolem bylo popsat sebe samého ve vztahu k lidským hodnotám.

Souvisela s vaší činností v Klubu vojenské historie Tommy & Yankee?

Ano, ve své práci jsem blíže popisoval činnost dvou sdružení, ve kterých jsem členem, a to Klub vojenské historie Tommy & Yankee a Československá obec legionářská. U obou je hlavním pilířem činnosti snaha o uchování a předávání hodnot minulých pro generace současné i budoucí, a to například formou přednášek, výstav, účastí na pietních aktech či akcí v rámci programu Slavností svobody. Proto jsem je nemohl ve své práci opomenout.

Kdy vás zaujala doba druhé světové války?

Nejdůležitější vliv na mě měly vždy plzeňské Slavnosti svobody, bez kterých bych asi nikdy pořádně nepochopil období

druhé světové války. Velké zásluhy má můj táta, který mě na ně pravidelně vozil a vozil dodnes. A se kterým jsem cestoval po vojenských muzeích a opevněních v pohraničí. Pokaždé, když na slavnostech vidím otce se synem, jak se zájmem pozorují historická vozidla a vojenské tábory, vzpomenu si na sebe a svého táta. A uvědomím si, že Slavnosti svobody mají velký smysl.

Přivedl vás k tomu někdo z rodiny?

Prvotní impuls mi dal můj děda, který si vždy přál mít zahradu plnou vnučat hrajících si na vojáky, jako si hrál kdysi on. V tomto směru mi vycházel hodně vstříc a nasměroval mě na cestu, po které jsem po letech došel až ke klubu vojenské historie. **Co jste si řekl, když jste se dozvěděl o vítězství?**

Zrovna jsem byl s naším klubem na cvičení kdesi za Prahou, když mi telefonovala

mamka a přečetla mi mail, ve kterém se psalo, že jsem byl vybrán. Ale dokud jsem si nepřečetl zprávu o pár dní později sám, nemohl jsem tomu uvěřit. Doma na mě byli všichni pyšní. Mamka vždycky hodně prožívá mé úspěchy s klubem nebo ve škole, takže tu zprávu dokonce obřečela. Kluci z klubu mi gratulovali mezi prvními, měli z toho velkou radost. Já sám to беру spíše jako ocenění pro náš klub než pro mě samotného, protože bez kluků bych na čestné stipendium nikdy nedosáhl.

K čemu použijete tisíc dolarů, které jsou s vítězstvím spojené?

V první řadě chci alespoň trochu ulehčit rodičům s financováním mého studia a zbylou částkou bych rád přispěl na realizaci nového projektu našeho klubu vojenské historie, o kterém zatím nebudu prozrazovat více. Ale je se na co těšit. (an)

VÝMĚNA PLZEŇSKÝCH KARET

Na duben a květen je plánována výměna Plzeňských karet s čísly 55 000 až 69 999. Pracovníci dopravních podniků doporučují klientům využít portál www.uradbezcekani.cz, kde si zvolí požadovanou službu a vyberou datum a čas návštěvy. (red)

Za Plazou vznikne olympijský park

Chystají se příměstské tábory, štafeta a řada dalších aktivit

Sportem bude žít během letní olympiády v brazilském Rio de Janeiro Plzeň. Jako jedno ze čtyř měst v České republice otevře svůj olympijský park, a to od 5. do 21. srpna. Areál s pódiiem, velkoplošnou obrazovkou, zázemím pro občerstvení, odpočinek, ale i sekcemi pro aktivní sport vznikne za OC Plzeň Plaza. Návštěvníkům nabídnou přenosy z Ria, závody, exhibice, koncerty, autogramiády a další. Kromě toho Plzeň zpřístupní řadu sportovišť, spustí unikátní štafetu i příměstské tábory a kempy pro několik stovek dětí i mladých lidí a také chystá vlastní zahajovací ceremoniál.

„Olympijské parky jsou projektem, kterému velmi věříme. Už Letná v roce 2014 během olympijských her v Soči ukázala, jak smysluplnou akcí je park pro prezentaci jednotlivých sportů, které si tak velmi přirozeně hledají cestu zejména k mladé generaci. Velký přínos mají samozřejmě i pro partnery. Je to pro ně nejlepší možný způsob, jak se dostat do přímého kontaktu s fanoušky,“ uvádí marketingový ředitel Českého olympijského výboru Marek Tesař. Srdce celé akce, olympijský park, nabídne pódium s obrazovkou a přenosy z Ria, moderování, prostřihy z fan zóny, ale i sportoviště. „Počítáme s tím, že se tam uskuteční závody, zápasy, turnaje. Sportovní aktivity připravíme spolu se sportovními kluby a partnery. Představit lidem chceme nejen olympijské sporty. V parku se návštěvníci potkají

s profesionálními sportovci, plánujeme autogramiády, prezentaci historie olympijských her, 10 sportovních zón, do kterých budou umístěny skupiny sportů, které jsou si tematicky podobné. Mezi zónami budou například střelecké, vodní, míčové, bojové, pálkovací či gymnastické

Sportovcům se projekt velmi líbí

„Plzeň je dlouhodobě sportovním městem, a tak jsem velmi rád, že se takto aktivně připojí k olympijským hrám a nabídne Plzeňanům jejich sledování online. Dobrá zpráva je to i pro samotné kluby, kdy mají po Festivalu sportu další šanci se dostat přímo k mládeži a začít se jí pravidelně věnovat,“ říká triatlonista Přemysl Švarc, který se pokouší o kvalifikaci a účast právě na olympiádě v Riu.

„Projekt olympijského parku v Plzni mě naprosto nadchl. Když jsem byla s dětmi v prvním parku, který byl při ZOH na Letné, atmosféra nás naprosto pohltila a přišla jsem si, jako bych byla s našimi sportovci přímo na místě. Je to motivující, emotivní a naprosto úžasné,“ uvádí olympijská medailistka Kateřina Emmons. (red)

a další. Lidé si tam také vymění skórovací karty za speciální medaili plzeňského olympijského parku,“ přibližuje Petr Hanzlík, sportovní manažer projektu.

Akce poslouží i jako nábor nových členů. Organizátoři odhadují, že by se mohlo zapojit až kolem 70 klubů.

Předzvěsti olympiády v Plzni bude akce nazvaná Cesta do Ria - „sportovní štafeta 9 800 km“, která nabízí paralelu s putováním olympijského ohně. Začne s příchodem prázdnin a potrvá do zahájení olympijských her. Budou ji tvořit sportovci, občané i návštěvníci města a kraje. Nepřetržitá štafeta se odehraje na oválu Škoda sport parku, zapojit se do ní mohou lidé v disciplínách in-line brusle, kolo, běh, koloběžka a handbike.

Důležitou součástí projektu budou také příměstské tábory, jež se uskuteční v době konání olympijských her. Tábory pro děti ve věku šest až 12 let nabídnou program od 7:30 do 17 hodin, seznámí je s různými druhy sportů, organizátoři budou spolupracovat se sportovními kluby, trenéry, základními školami. Připraveny jsou tři lokality, a to při 1., 2. a 20. základní škole. Dva turnusy pojmu vždy pět skupin po 14 dětech. Pro starší zájemce ve věku 12 až 17 let vzniknou kempy s tematickým programem vztaheným vždy k danému sportovišti. Budou u Boleveckého rybníka, na sportovišti Slavia VŠ v Borském parku, na Lokomotivě Plzeň na Slovanech, na atletickém stadionu ve Skvrňanech i na střelnici v Lobzích. Denně se každá skupina vydá na různá sportoviště, kde pozná jinou disciplínu. Zájemci

o příměstské tábory a kempy se mohou hlásit na www.sport.plzen.eu v sekci olympijského parku.

Hlavním motivem projektu je rozvíjet Plzeň. Město si od něj slibuje, že osloví až 250 tisíc lidí, počet návštěvníků odhaduje na více než 25 tisíc. (red)

Další sportoviště nabídnou tematický program pro děti i dospělé, sportovní kluby na nich budou prezentovat svou činnost. Uskuteční se exhibice, závody, turnaje. Cílem je, aby se občané podívali do jejich zákulisí, tedy například šaten významných klubů, potkali se s trenéry.

České atletické hvězdy přijedou do krajské metropole

Po úspěšném atletickém mistrovství České republiky mužů a žen v roce 2015 dostala Plzeň další skvělou šanci vidět českou atletickou špičku v akci. V sobotu 14. května zavítají do Plzně v rámci atletické extraligy opět nejlepší atleti z celé republiky. „Těšit se můžeme téměř na všechny známé atlety

a atletky, kteří budou mít právě v Plzni šanci plnit limity na mistrovství Evropy a hlavně na Olympijské hry v Riu,“ říká Michal Černý z atletického klubu AK Škoda Plzeň. Dodává, že velkým zážitkem určitě bude i zápolení domácího týmu žen AK Škoda Plzeň, který patří již k tradičním týmům

extraligy. Vůbec poprvé se bude moci představit na domácím stadionu a měřit své síly s nejlepšími týmy České republiky.

Všechny soutěže budou k vidění od 11:30 hodin na městském atletickém stadionu v Plzni. Vstupné je zcela zdarma. (red)

ROZHOVOR

Dominik Kubalík: Moje přání bylo uspět s týmem v letošní sezoně

Odchovanec plzeňského hokeje Dominik Kubalík (na snímku) se před sezonou snažil, aby se dostal do extraligového týmu plzeňských indiánů. Nakonec se stal nejlepším střelcem týmu i celé soutěže.

Dominiku, jak hodnotíte dosavadní průběh sezony ze svého pohledu?

Je to určitě nejlepší sezona v kariéře, s něčím takovým jsem před ní nepočítal, ale doufal jsem, že se bude dařit mně osobně i celému týmu, což vyšlo a vychází. Snad to bude pokračovat.

Před sezonou jste mluvil spíše o probíjení se do týmu, nakonec z toho bylo jasné postavení v první formaci. S tím můžete být asi nadmíru spokojení?

Abych řekl pravdu, tak jsem vůbec nepočítal, že bych mohl mít takový prostor, hrát první lajnu, ale povedlo se mi to, což je super. Je to ale zásluha celé naší formace s Jardou Kracíkem a Mírou Indrákem, kdy nás trenér dal na konci přípravy k sobě a my jsme si výborně sedli.

Stal jste se nejlepším střelcem hokejové extraligy, to je asi splněný sen? Kde přišel zlom?

Bylo to v druhém zápase sezony v Pardubicích, kdy jsem dal hattrick a od té doby jsem měl štěstí a padalo mi to tam. (red)

Změnil jste oproti předchozí sezoně něco?

Já mám určité věci, které dodržuji, a neměním to.

V průběhu sezony Plzeň nepotkala žádná vážnější krize. Je to i o síle týmu?

Na tým vždycky nějaká krize přijde, ale nás to vždy potkalo jen na chvíli a dokázali jsme se z toho hned dostat.

Čtvrtfinálovým soupeřem byla Olomouc, jaká byla série z vašeho pohledu?

Ve čtvrtfinále to bylo obrovsky těžké, rozhodoval vždy jeden gól až na jeden zápas, kdy nám to tam napadalo. Byl to urputný hokej založený na defenzivě, ale zvládli jsme to.

Plzeň dříve byla hokejovým městem, teď se do popředí dostal fotbal. Jak to vnímáte vy?

Dříve chodilo okolo pěti tisíc fanoušků na každý zápas a stadion byl z velké části plný. Fotbal se za poslední roky zvedl a přilákal spoustu lidí. Výkony v letošní sezoně dokazují, že mohou chodit i na nás a opět se to zlepšuje.

Evropské poháry si v nové sezoně zahrají i hokejisté. Jak se těšíte na Champions Hockey League?

Já osobně se na to velice těším, konfrontace s jinými týmy v Evropě bude fajn a něco jiného. Osobně bych si přál, aby nám do skupiny nalosovali Ingolstadt, kde hraje brácha, to by bylo super. Pak něco zajímavého pro diváky, třeba by se mi líbil Sheffield.

V sezoně jste se podíval i do reprezentace, jaká to je pro vás zkušenost?

Jsem rád, že jsem mohl do reprezentace nakouknout, a uvidíme, jestli dostanu opět pozvánku. Je to velká motivace, reprezentovat svoji zemi je prostě nejvíce a věřím, že mých startů bude přibývat.

Jaké jsou vaše plány do budoucna?

Do budoucna moc neokoukám, ale chtěl bych si časem zkusit angažmá v zahraničí. To bude záležet na zdraví i štěstí. (red)

CYKLISTICKÝ SERIÁL

Na cyklostezkách pro pěší a cyklisty se musí chodit a jezdit vpravo

S prvním jarním sluncem cyklisté vytahují kola a provoz na cyklostezkách houstne. V Plzni máme výhradně „chodníkové“ cyklostezky. Někde je oddělený pruh pro cyklisty a pro pěší, jinde takzvaná smíšená stezka, tedy se společným provozem pro pěší a cyklisty. Často si říkáme, zda se všichni ti cyklisté, chodci, koloběžkáři, maminky s kočárky či in-line bruslaři pohybují tak, jak by měli. Komunikace pro nemotorovou dopravu se, i když si to mnozí neuvědomují, také řídí pravidly. Čím je provoz hustší, tím jsou pravidla a jejich dodržování důležitější. Pro cyklisty i pro chodce či in-line bruslaře.

Pokud je stezka pro pěší a cyklisty rozdělená, cyklisté mají svůj oddělený pruh a chodci také. Je zřejmé, že každý by měl používat ten svůj. V Plzni se již mnoho let (pokud to není nutné kvůli uložení inženýrských sítí) tyto stezky s odděleným provozem budují s odlišným povrchem. Pruhy pro chodce jsou, stejně jako chodníky, ze zámkové dlažby, pruhy pro cyklisty mají asfaltový povrch. Jen tam, kde cyklopruh

vznikl ze stávajícího chodníku oddělením bílou vodorovnou čarou, se povrch neliší.

Na smíšené stezce, tedy té, která je určena pro chodce i cyklisty, už se tyto dvě skupiny uživatelů musejí „srovnat“, a tak je dodržování pravidel i vzájemná tolerance mnohem důležitější. Smíšených cyklostezek máme v Plzni mnoho kilometrů a převažují zejména v údolích řek (plzeňské greenways). Jen jeden krátký úsek na Mikulášském náměstí má kromě standardního vodorovného značení, tedy piktogramů kola, chodce, popřípadě výstražného trojúhelníku před křížením komunikace, ještě bílou střední dělicí čáru. Mnohého cyklistu i chodce to tak svádí jet či jít prostředkem stezky. Přitom pravidla o směru jízdy a předjíždění platí i na této komunikaci:

- Na cyklostezce pro pěší a cyklisty se jezdí či chodí vpravo.
- In-line bruslaři se na cyklostezce pohybují stejně jako cyklisté a pěší.
- Na cyklostezce se předjíždí zleva stejně jako na pozemní komunikaci.
- Cyklista nesmí ohrozit chodce jdoucího po stezce.

Chodci, cyklisté i in-line bruslaři by se měli na smíšených stezkách pohybovat vpravo, aby bylo možné je bezpečně míjet a předjíždět. Foto: Radka Žáková

Vždy platí, že míjení i předjíždění vyžaduje určitou toleranci a také předvídavost. Kolo (i to s elektropohonem) není slyšet, a tak pokud předjíždíte, nechtejte si raději bezpečný odstup od předjížděného. To se týká hlavně před-

jíždění malých dětí a lidí, kteří se po stezce pohybují se psy. In-line bruslaři by si měli uvědomit, že při jízdě s odražením do stran zabírají široký pruh a pro cyklistu pak nebývá lehké je předjet. Právě u in-line bruslařů či maminek

s kočárky je důležité, aby se pohybovali vpravo a nechali tak cyklistům dostatečný prostor pro předjíždění.

Pro jízdu na smíšených stezkách bychom na kole měli mít zvonek. I když není součástí povinné výbavy kola, pro bezpečné míjení chodců na stezce je důležitý. Z neslyšného kola, které se vynoří překvapenému chodci zpoza zad, uděláte zazvoněním zvonku jasný objekt, který se blíží. Pokud zvonek nemáte, musíte dbát zvýšené opatrnosti, nebo zvolit slovní komunikaci. Vždy se ale snažte možným kolizím předcházet tím, že budete předvídat chování ostatních na stezce. A třeba i to, že váš jiný cyklista, chodce nebo bruslař neuslyší, protože má sluchátka na uších. Jízda ani chůze se sluchátka na stezce zakázána není, ale z hlediska bezpečnosti je to riziko, na které můžete doplatit i vy. Informace a fotografie k tomuto tématu najdete v aktualitách na portálu města www.plzen.eu a podrobněji pak také na cykloportálu www.plzenskonakole.cz

Radka Žáková, cykloprůvodkyně a editorka portálu plzenskonakole.cz

Slavnosti svobody Plzeň

5.–8. května 2016

www.slavnostisvobody.cz

Hlavní program

Změna programu vyhrazena

Čtvrtek 5. května 2016		
U Branky Smetanovy sady pořádá Institut Tereziánské iniciativy	14.00	Jom ha-šoa Den vzpomínání na oběti holocaustu - nepřetržitě čtení jmen obětí holocaustu, do něhož se může zapojit každý návštěvník. K nahlédnutí jsou pamětní knihy obětí holocaustu.
nám. Míru	15.30	Pietní akt u památníku bojovníků a obětí světových válek a památníku padlých členů Západočeského aeroklubu v 2. světové válce
Chodské nám.	16.45	Položení květin u památníku 2. pěší divize
Husova ul.	17.30	Položení květin u památníku 16. obměně divize a památníku československým vojákům bojujícím na západní frontě
Pobřežní ul., KD Peklo	9.00–17.00	Patton Memorial Pilsen – doprovodný program muzea
Pátek 6. května 2016		
OC Plzeň Plaza – prostor za řekou	9.00–20.00	Program klubů vojenské historie – technika, výstroj, výzbroj, Čs. samostatná obměně brigáda, projekt Demarkační linie, tábor Rudé armády, REGI Base II., RC modely, jízdy v jeepech, kulturní program
	10.00–16.00	Prezentace Městské policie Plzeň – výstroj a výzbroj pořádkové jednotky, program pro děti
Pobřežní ul., KD Peklo	9.00–20.00	Camp Raiders – ukázka tábora současné US Army, expozice americké pěchoty, tréninková dráha
	9.00–18.00	Patton Memorial Pilsen – doprovodný program muzea
Křížkovy sady	9.00–20.00	PLZEŇ 1945 – prezentace dobového vojenského tábora 16. obměně divize americké armády z května 1945, funkční tábor, polní dílny, historická vojenská technika
Bolevecká náves, selský dvůr „U Matoušů“	9.00–20.00	PLZEŇ 1945 – prezentace dobového vojenského života členů americké 2. pěší divize a života civilního obyvatelstva, vojenský štáb, polní obvozště, stanoviště vojenské policie, kulturní program, www.plzen1945.cz
	9.00–15.00	Školní exkurze – vzdělávací program pro žáky a studenty, nutná rezervace www.plzen1945.cz
radnice, nám. Republiky	10.30	Pietní akt u pamětních desek na schodišti radnice
sady Pětatická ul. – divadelní terasy	16.00	Hlavní vzpomínkový akt u pomníku G. S. Pattona
náměstí Republiky	18.30–21.00	Orchestr BOOM!BAND Jiřího Dvořáka , sólisté Markéta Zehrerová, Eva Kleinová , hosté Martin Chodúr a Tonya Graves
Sobota 7. května 2016		
OC Plzeň Plaza – prostor za řekou	9.00–20.00	Program klubů vojenské historie – technika, výstroj, výzbroj, Čs. samostatná obměně brigáda, projekt Demarkační linie, tábor Rudé armády, REGI Base II., RC modely, jízdy v jeepech, kulturní program
	10.00–16.00	Prezentace Městské policie Plzeň – výstroj a výzbroj pořádkové jednotky, program pro děti
Pobřežní ul., KD Peklo	9.00–20.00	Camp Raiders – ukázka tábora současné US Army, expozice americké pěchoty, tréninková dráha
	9.00–18.00	Patton Memorial Pilsen – doprovodný program muzea
Křížkovy sady	9.00–20.00	PLZEŇ 1945 – prezentace dobového vojenského tábora 16. obměně divize americké armády z května 1945, funkční tábor, polní dílny, historická vojenská technika
Bolevecká náves, selský dvůr „U Matoušů“	9.00–20.00	PLZEŇ 1945 – prezentace dobového vojenského života členů americké 2. pěší divize a života civilního obyvatelstva, vojenský štáb, polní obvozště, stanoviště vojenské policie, kulturní program, 17.00 přehlídka dobové módy z let 1930–1945 , www.plzen1945.cz
Městská beseda	10.00	Beseda s veterány 2. světové války, autogramiáda

Sobota 7. května 2016 – pokračování		
nám. Republiky – Bolevecká náves – Armádní střelecký stadion Lobzy – nám. Republiky	15.30–18.00	Ride of Freedom – Cesta svobody, jízda vojenských historických vozidel 15.30 odjezd z nám. Republiky , 15.45–16.20 Bolevecká náves, setkání s veterány , 17.00–17.30 Vzpomínka na padlé a položení květin u pamětní desky v Lobzích, setkání s veterány , 18.00 Plzeň vítá lidovou tradici – dojezd Ride of Freedom na nám. Republiky
náměstí Republiky	12.30–22.00	12.30 JUNIOR ORCHESTR – dechový orchestr při ZUŠ B. Smetany Plzeň, 14.30 BODY BAND PLZEŇ – swing všeho druhu, 16.00 Pilsner Jazz Band , 17.30 Plzeň vítá lidovou tradici – Soubor písní a tanců JISKRA a příjezd veteránů 2. sv. války na náměstí Republiky z Ride of Freedom, 18.30 vyhlášení stipendia SOH , 19.00 udělení medailí KVV Plzeň , 19.45 TAXMENI , 21.10 Marta Kubišová a hud. skupina Petra Maláská
KD Peklo pořádá Plzeň2015 www.plzenskavstupenka.cz	21.00	ELECTRO SWING PLZEŇ No. 5 – májová taneční noc , DJ MACKIE MESSER, electroswingové hvězdy z domova i ze zahraničí, doprovodný program a další překvapení
Patton Memorial Pilsen – park za OC Plzeň Plaza – Štruncovy sady – Křížkovy sady – Areal býv. depa PMPD a.s., Presslova ul.	10.00–18.00	Soutěž „Z Normandie do Plzně“ Soutěž pro širokou veřejnost, vhodná pro rodiny s dětmi, hra prověří fyzické a vědomostní dovednosti soutěžících, trasa stanovišť provede účastníky od náboru do armády, přes invazi v Normandii, boje v Ardenách až k osvobození Plzně.
Areal býv. depa PMPD a.s., Presslova ul.	9.00–18.00	Armáda ČR – dynamické a statické ukázky aktivních záloh, dynamická ukázka z výcviku pěší rot Aktivních záloh – zabezpečení kontrolně propouštěcího místa, statické ukázky vybraných zbraní a techniky ve výzbroji AČR
DEPO2015	10.00–18.00	American Street Food Market – festival pouličního jídla – swingová hudba, výstavy, taneční vystoupení, workshop „Slož si svůj jeep“ 21.00 venkovní kino Biograf láska – americké klasické válečné filmy
Neděle 8. května 2016		
OC Plzeň Plaza – prostor za řekou	9.00–18.00	Program klubů vojenské historie – technika, výstroj, výzbroj, Čs. samostatná obměně brigáda, projekt Demarkační linie, tábor Rudé armády, REGI Base II., RC modely, jízdy v jeepech, kulturní program
Pobřežní ul., KD Peklo	9.00–18.00	Camp Raiders – ukázka tábora současné US Army, expozice americké pěchoty, tréninková dráha
	9.00–18.00	Patton Memorial Pilsen – doprovodný program muzea
Křížkovy sady	9.00–18.00	PLZEŇ 1945 – prezentace dobového vojenského tábora 16. obměně divize americké armády z května 1945, funkční tábor, polní dílny, historická vojenská technika
Bolevecká náves Selský dvůr v Bolevci, „U Matoušů“	9.00–18.00	PLZEŇ 1945 – prezentace dobového vojenského života členů americké 2. pěší divize a života civilního obyvatelstva, vojenský štáb, polní obvozště, stanoviště vojenské policie, kulturní program, www.plzen1945.cz
Velký sál KD Peklo, Pobřežní ul.	9.00–13.00	MILITARIA – sběratelská burza tradiční prodejní burza pro příznivce a sběratele historického a moderního vojenství
u Papírenské lávky – pravý břeh řeky Radbuzy	11.00	Historická bitva – bitva na souši, ve vodě i ve vzduchu, desítky kusů dobové válečné techniky, válečné letouny, velké pyrotechnické efekty
náměstí Republiky	13.00–20.00	13.00 zahájení , 13.30 přehlídka dobové módy z let 1930–1950 a voj. uniforem z května roku 1945 , 14.40 Výsadek nad Plzní (seskok parašutistů do srdce města) , 15.30 Orchestr Václava Marka , host Ondřej Ruml , 17.00 HOT SISTERS – swingové vokální trio, 19.00 Zuzana Stírková a Fine Gospel Time
DEPO2015	10.00–16.00	American Street Food Market – festival pouličního jídla

Doprovodný program

Změna programu vyhrazena

Plzeň-Křmířice	23. 4. 13.00	Pietní akt u památníku padlým americkým letcům a křmířickým občanům padlým v 1. a 2. světové válce
Plzeň-Litice	28. 4. 16.30	Pietní akt u památníku americkým letcům
Mázhauz plzeňské radnice, nám. Republiky	23. 4.–12. 5.	Obrazy z války – unikátní soubor reprodukcí obrazů a kreseb z 2. světové války
Velká synagoga v Plzni	3. 5.–31. 10. vernisáž 2. 5., 17.00	FARM SECURITY ADMINISTRATION – U. S. A. 1935–1942 Výstava fotografií vytvořených v l. 1935–1942 v USA po hospodářské krizi v rámci projektu na pomoc americkým farmářům
Galerie Evropského domu, nám. Republiky 12 pořádá SVKPK a Americké centrum US Point	3.–20. 5. vernisáž 3. 5., 17.00	Konec války v Čimelicích 1945 Alexandr Paul, významný československý fotograf jedinečným způsobem zdokumentoval setkání německých, amerických a ruských vojsk v Čimelicích v květnu 1945
DEPO2015	3. 5.–11. 6.	Naši nám Výstava fotografií Vladislava Vitka věnovaná konci 2. světové války a Čechům, kteří aktivně sloužili ve spojenecké armádě
U Branky, Smetanovy sady	4.–30. 5. vernisáž 4. 5., 16.00	Zdeněk Vřešťal, bojovník za svobodu – fotografie

Plzeň, pamětní desky obětí Plzeňského povstání pořádá Plzeň 1945	od 5. 5.	Obětem Plzeňské revoluce – aby se nezapomnělo Připomenutí podílu plzeňského odboje při osvobození města a položení květin u památníků dramatických chvil. Více na www.plzen1945.cz
Studijní a vědecká knihovna PK pořádá Polský institut v Praze	5. 5. 17.00	Prezentace knihy o Svatokřížské brigádě
Český rozhlas Plzeň, nám. Míru pořádá ČRO Plzeň	7. 5. 9.30–17.00	Den otevřených dveří Prohlídkové trasy – ukázka technických a nahrávacích pracovišť, rozhlasová historie, venkovní scéna – Petr Kotvald, Josef Zima, Domažlická dudácká muzika, replika historického rozhlasového vysílače z roku 1945 (časové vstupenky do Rozhlasového muzea, ostatní vstup volný)
DEPO2015	7.–8. 5.	Plzeňský Skauting za války – výstava Skauting v období 2. světové války a jeho nynější podoby
Loosovy interiéry Klatovská 19	7. 5. 10.00–17.00	Prohlídky 10.00, 10.45, 11.30, 13.00, 13.45, 14.30, 15.15, 16.00, 16.45 (kapacita prohlídky max. 20 osob), www.plzenskavstupenka.cz
Skruté město – sousedské procházky www.pohostinnost.skrutemesto.cz	7. 5. 10.00 a 14.00	Poznávání města skrze osobní příběhy a vzpomínky www.plzenskavstupenka.cz
Moving Station – Jižní Předměstí pořádá Americké centrum US Point	12. 5. 9.30	Plzeňské rozhovory II „Člověk a stroj – soužití nebo soubor“ – odborníci z Čech a USA budou hodnotit soužití mezi člověkem a strojem; panelová diskuse, simultánní překlad

Evropský den sousedů se uskuteční potřetí

Sousedský svátek přinese kulturní program, oblíbené večere i komentované procházky

Poslední květnový víkend oslaví Plzeň již třetí Evropský den sousedů. Příležitost vybízí ke zkrášení své ulice, pozvání sousedů na grilování, uspořádání kulturního odpoledne pro lidi z okolí nebo k účasti na jedné z komentovaných procházek po různých plzeňských čtvrtích. Akce má za cíl podporu dobrých sousedských vztahů a komunitního života ve městě.

První ročník Evropského dne sousedů se konal v roce 2014, o rok později byl den sousedů součástí hlavního programu projektu Plzeň - Evropské hlavní město kultury 2015. Milé přijetí sousedy i zájem ze strany komunitních center organizátory přesvědčil, že se vydali správným směrem a že nová tradice má naději přetrvat i do dalších let.

Nově se k sousedským posezením přidružily také dobrovolnické aktivity, díky

nimž se v minulých letech pod hlavičkou Anděl Festu podařila spousta malých úprav a oprav ve veřejném prostoru.

Letos je pro dobrovolnické aktivity vyhrazené páteční odpoledne. V sobotu chystají různé kulturní organizace a spolky pro návštěvníky zajímavý program.

Komunitní centra, která se k pořádání Evropského dne sousedů přihlásila, mají navíc šanci dostat na program finanční příspěvek od Odboru kultury Magistrátu města Plzně. Drobnou materiální podporu dostanou i ti, kdo pro své sousedy uspořádají společné vaření a stolování. Společnost Plzeň 2015 úsilí podpoří dárkovým balíčkem a hudebním vystoupením, stačí se do 15. května přihlásit na e-mail sousedede@plzen2015.cz. V neděli 29. května od 10 a 14 hodin se koná šest ko-

Program lochtínské centra Totem při loňském Evropském dnu sousedů.

Foto: Eva Haunerová

mentovaných procházek po městských částech, na nichž se lidé dozvědí něco

nového o místě, kde žijí. Více na stránce www.evropskydensousedu.cz. (mr)

Petr Tolar: Vojenští veteráni projedou v konvoji historických vozů Plzní

Pokračování ze strany 1

Nač se vlastně zaměřuje Klub vojenské historie Tommy & Yankee?

Založili jsme ho před sedmi lety a nazvali slangovými výrazy pro britské a americké vojáky. Zaměřujeme se také na československé vojáky, kteří bojovali ve druhé světové válce doma, na západě i na východě. Žijí mezi námi a mnohdy se na ně zapomíná, a to není spravedlivé. Historii se snažíme

připomínat na akcích pro veřejnost ve formě například dobových táborů, historických ukázek, výstav, přednášek či pietních aktů.

Takovou osvětu šíříte i v rámci své práce v Československé obci legionářské?

Ano. Mám to štěstí, že moje hobby se stalo i mou prací. Přípravuji programy pro děti a seznamuji je s historií první a druhé světové války a Protektorátu Čechy a Morava. Snad úplně nejvíc mě zajímají příběhy, role a osudy jednotlivých lidí té doby.

Na zájmu o historii měla podíl opravdu jen paní učitelka?

Ani to přesně nevím. Byl to asi první impuls. V 17 letech mě to ale vzalo naplno a je to koníček na celý život. Postihlo to ale už i mladšího bratra, jen stojí na druhé straně barikád, obléká německou uniformu.

Když se vrátím k letošním oslavám, bude i bratr na nějaké akci?

Pochopitelně. Obyvatelé města a návštěvníci se mohou těšit například na

smyšlenou bitvu, která se ve městě tehdy neodehrála.

Podílíme se také spolu s pracovníky magistrátu a dalšími lidmi na přípravě nové hry pro celé rodiny s názvem Z Normandie do Plzně. Při ní budou malí i velcí návštěvníci plnit různé úkoly a zakončení bude v DEPO2015. Jsem přesvědčený, že se Plzeňáci i turisté z celého Česka i ze zahraničí mají na co těšit. (an)

Divadlo Alfa mělo úspěch v Turecku

Loutkového Charlie Chaplina a další hrdiny německého filmu v inscenaci CHA CHA CHA aneb CHARlie CHAPlin a jiná CHÁska představilo s úspěchem plzeňské Divadlo Alfa v tureckém Izmiru. Po představení dostalo nabídku na další hostování v Turecku. „Mohlo by to být ještě letos. Řešíme s pořadateli termín a produkční podmínky, snad to dopadne. Atmosféra pro loutkáře je tam příjemná,“ říká ředitel divadla Jakub Hora. (an)

Slavnosti svobody doprovodí taneční večer a americké jídlo

Stylově mohou návštěvníci DEPO2015 oslavit výročí osvobození Plzně. Během soboty a neděle 7. až 8. května se zde uskuteční Street Food Market – festival pouličního jídla tentokrát v americkém stylu. U stánků budou vonět hamburgery, hot dogy, grilovaná žebírka či marshmallow bonbony, které navodí americkou atmosféru stejně jako dobová polní kuchyně či swingová hudba. Těšit se lze i na vystavenou vojenskou techniku a automobilové veterány nebo na výstavu o plzeňském skautingu, fotografie Vladislava Vítka

věnované konci druhé světové války či novou interaktivní výstavu pro děti Dobrodruzi. Od 21 hodin bude venkovní kino promítat americké klasické válečné filmy.

Z kreativní zóny se večer oslavy přesunou do sálu plzeňského Pekla, kde na zájemce čeká taneční večer. Májový Electro Swing přichází s živým programem kombinujícím retro styl s elektronickou hudbou.

Na pozvání pionýra českých tančiček Mackieho Messera míří do Plzně okouzující elegán a eso videňské electroswingové školy DJ Troy Savoy či respektovaný

electroswingový DJ a producent Vasili Gemini, známý mezi publikem v Londýně, Berlíně i v legendárním pařížském kabaretu Moulin Rouge, ale i oblíbená stálice programu pražské taneční Scény - šarmantní tanečnice Domka Hooplý se svojí hula hoop show.

Základní swingové kroky budou vyučovat lektori v rámci taneční minilekce. Aktuality jsou na www.electroswingplzen.cz. Lístky za 150 korun jsou k dostání v předprodejních sítích Plzeňská vstupenka a GoOut.cz. (mr)

ROZHOVOR

Tereza Dobiášová: Příběh lidí ze Stoda, jež odešli na Nový Zéland, je silný

Výstava Dobrodruzi, která se koná od 5. května do 15. srpna v DEPO2015, přibližuje osudy obyvatel Stoda na Plzeňsku. Odjeli před více než 150 lety na Nový Zéland a založili tam českou vesnici. Expozici spolupřipravuje ředitelka galerie Sladovna v Pisku Tereza Dobiášová, která už ji vytvořila pro „svou“ galerii a měla tam velký úspěch.

Kdo vlastně takovou historickou zajímavost vypátral?

Do Plzně přinesl ten námět Pavel Anděl, kterého lidé znají spíše jako moderátora Nocí s andělem. Je to ale i dramaturg a producent. Myslím, že mu ten příběh vyprávěla nějaká paní.

Jaký je tedy příběh dobrodruhů?

V roce 1863 přišel do Stodu Michaelu Krippnerovi dopis od bratra, který poté, co sloužil v rakousko-uherské armádě, si vzal anglickou manželku a skončil na Novém Zélandě. V dopise bratrovi vylíčil ve skvělých barvách, že každý nově přichozí dostane půdu a že život je tam krásný. Ačkoliv v té době „z objektivního hlediska“ život v Rakousko-Uhersku tak zlý nebyl, protože nebyla válka, hladomor či mimořádně zlý politický režim, Michael Krippner a s ním zhruba 83 občanů z okolí se rozhodlo prodat veškerý svůj majetek, koupit si lodní lístek a vydat se na cestu. Ta byla strastiplná a to, co je čekalo na No-

vém Zélandu, se nepodobalo ničemu, co znali. A museli se vyrovnat s řadou obtíží. Přesto za nimi přijely ještě další vlny známých a příbuzných ze Stodské a postupně se jim podařilo vybudovat obec Puhoi.

Jejich potomci asi žijí na Novém Zélandě dodnes?

Ano, obec Puhoi žije dál, její obyvatelé o sobě mluví jako o „Bohemians“, ale česky z nich už nikdo nemluví.

Kde se vzal nápad uspořádat na toto téma výstavu?

Společnost Plzeň 2015 mě oslovila s rozpracovaným námětem. My vyvíjíme a produkuje takový typ výstav běžně, a proto, i když to nebylo úplně jednoduché, přeci jen jsme měli lepší předpoklady to zvládnout. Příběh mě velmi zaujal, a tak jsem přejala rozpracovaný námět, přepracovala ho do použitelného scénáře výstavy, postavila jsem realizační tým, který pak výstavu u nás skutečně vytvořil.

Bude výstava v Plzni stejná jako v Pisku?

Až na drobné prostorové úpravy bude stejná. U nás ale pracujeme při této výstavě v podstatě s velmi divadelními prohlídkami, takže vlastně každý návštěvník prožije příběh Stodských. Máme vyškolený tým lektorů, který je schopný hrát role a vtáhnout diváka do příběhu. Plzeňskému týmu se tento způsob práce s návštěvníky moc líbí, určitě udělají vše pro to, aby

Děti na interaktivní výstavě Dobrodruzi v galerii Sladovna v Pisku.

Foto: archiv galerie Sladovna

i místní návštěvníci měli co neautentičtější zážitek. Jádrem výstavy je silný příběh a ten vynikne vždy nejlépe přes lidské vyprávění a hraní rolí.

Jak se podílíte na přípravě pro Plzeň?

Náš tým musí výstavu v Plzni naistalovat, zaškolení lektory, ale pro mě osobně už je místo jen v pozadí a „jištění“ celé akce.

Co soudíte o prostoru v DEPO2015?

Je to krásný prostor, i když bývalá montážní hala. Jeho charakter je dost jiný než Sladovna. Takový drsnější, syrovější, méně

hřejivý. To je, když pracujete s dětmi a rodinami, trochu omezující. Uvidíme, jak se to nám všem podaří zvládnout.

Prozradíte, jak bude vypadat a nač se mohou návštěvníci těšit?

Děti se sevezou například vláčkem, pohoupají se na palubě lodi, projdou bouří, bažinou, setkají se s přírodou Nového Zélandu a i s Maory a jejich náčelníkem Te Hemerou. A nakonec samozřejmě musejí postavit svou novou vesnici a napsat domů. (an)

Polévka provoní náměstí Republiky

Festival polévky se v letošním roce poprvé koná v Plzni i na jaře. Šestnáct čtyřicetilitrových kotlů dovezených z Maďarska nabídne 24. dubna od 12 hodin na náměstí Republiky zhruba 20 druhů polévek, například českou klasiku, africkou exotiku i chuť mořských plodů.

„Festival polévky jsme v Plzni pořádali čtyřikrát, přičemž každý rok je o něj větší zájem, a to ze strany návštěvníků i prodejců. Také proto jsme se rozhodli jako v jediném městě v České republice ho uspořádat dvakrát do roka,“ říká Matěj Halaš, jeden z organizátorů festivalu. Vstup na akci je zdarma. (red)

Na festival přijdou vyhlášení šéfkuchaři

Gurmánský festival dobrého jídla a pití představí kulinářské speciality v parku za OC Plzeň Plaza od 20. do 22. května. Návštěvníci Fresh Festivalu se mohou těšit na to nejlepší z tuzemské i zahraniční kuchyně, na živé show pod vedením věhlasných šéfkuchařů, soutěž o Západočeskou restauraci roku, ochutnávky od prvotřídních producentů a další bohatý doprovodný program. Kromě hlavního pódia, kde se představí osobnosti gastronomie jako Zdeněk Pohlreich, Oldřich Sahajdák, Dalibor Navrátil nebo nejslavnější český řezník František Kšáňa, se mohou lidé těšit i na další scény, kde bude zajímavý program. (red)

Orfeové vystoupí s Plzeňskou filharmonií

S Plzeňskou filharmonií vystoupí 5. května od 19 hodin v Měšťanské besedě Plzeňští Orfeové 2015.

Zazní skladby W. A. Mozarta, Benedetto Marcello, Carl Marii von Webera a dalších v podání Plzeňských Orfeů junior Zuzany Růžičkové (zobcová flétna) a Jindřicha Rosendorfa (klavír) a Plzeňských Orfeů Elišky Boškové (příčná flétna) a Alžběty Baldové (klarinet).

Plzeňská filharmonie pod vedením jejího šéfdirigenta Tomáše Braunera uvede i ukázky ze svých dětských pořadů, například Jsem Moojok Ojaak, pojídač medvěďů, Filharmoniček a ztracená písnička, V šapitě, marinetce a pod všemi slunci světa nebo Máme rádi zvířata.

Na závěr zazní také skladba Jiřího Temla Omaggi - Slavnostní hudba pro Plzeň, která je věnovaná výročí 700 let města Plzně. Večerem bude provázet moderátor Vladimír Štovicěk. (red)

NÁZORY ČTENÁŘŮ

Nedávno jsme si názorně připomněli, co to znamená kultura na český způsob. Stovky zlodějí rozkradly umělecké dílo Andromeda od Petera Vrabel'a na festivalu světla. Instalace spočívala v tisících osvětlených plastických lžiček rozestých po parku. Tato světélka si lidé po kusech či dokonce desítkách odnášeli domů. Festival byl naplánován do 23 hodin, ovšem už kolem 21. hodiny zbyla v celém parku asi dvacítky světélek ve tvaru srdce jako památka na expozici, kterou neměli možnost později přichozí návštěvníci zahlédnout. Jiří Hodač

Knihovna slaví už své 140. narozeniny

Připravuje u této příležitosti na celý letošní rok mnoho akcí pro malé i velké návštěvníky

Knihovna města Plzně, která letos slaví 140. narozeniny, „odchovala“ mnoho plzeňských čtenářů, ale i literátů. Patří mezi ně básníci Martin Šimek či Milan Šedivý, spisovatelé Jan Sojka, Milan Čechura nebo Jakuba Katalpa, tajemná autorka cenami ověřeného románu Němci. Do literárního Ason-klubu při knihovně kdysi chodil i nynější předseda senátu Nejvyššího soudu Pavel Simon.

Obecná knihovna města Plzně zahájila svou činnost v roce 1876, v budově reálného gymnázia jí tehdy na knihy byla vyhrazena jediná skříň. V současné době disponuje téměř půlmilionem knih, časopisů, novin a jiných dokumentů. Je možné vypůjčit si tu mapy, filmy, audioknihy, čtečky elektronických knih, e-knihy, stolní hry a speciální tematické kufříky. „Jsou věnovány vybraným tématům, například pravěku. Rodiče a děti v nich najdou jednu dvě knížky a třeba pexeso, omalovánky a figurku dinosaura. Mohou si potom číst a hrát společně,“ vysvětluje ředitelka knihovny Helena Šlesingerová.

Knihovna působí ve všech plzeňských obvodech, speciální Hudební a internetovou knihovnu má v Táborské ulici a za čtenáři pravidelně zajíždí bibliobusem. „Už v padesátých letech knihovna dvěma bibliobusy obsluhovala okolí Plzně a pohraničí. Na jejich tradici jsme navázali v roce 1996,“ připomíná ředitelka.

Pracovníci knihovny uspořádají každoročně pro veřejnost stovky akcí.

Na Slavnostech knihovny se malí i velcí čtenáři dozvěděli mnoho nových informací a zahráli si různé hry. Foto: archiv knihovny

„Vloni jich bylo rekordních 1 867 a přišlo na ně 43 838 návštěvníků,“ říká Helena Šlesingerová. Letos se malí i velcí mohou těšit na programy u příležitosti 140. výročí.

Už 19. března se uskutečnily Slavnosti knihovny, při nichž se návštěvníci zábavnou formou seznámili i s obvykle nepřístupnými prostorami v hlavní budově v ulici Bedřicha Smetany. „Na srpen

připravujeme výstavu nazvanou Plzeň – město krásné knihy. Bude k vidění v mážhauzu radnice a představí čtvrtstoletí publikační činnosti pod křídly knihovny,“ zve Helena Šlesingerová.

Těší se mimo jiné na společnou vycházku knihovníků a čtenářů, která se bude konat v říjnu, a listopadový dvou-denní Festival regionálních nakladatelů. „V jeho rámci proběhnou autogramiády, besedy s nakladateli nebo autorská čtení. Knihy si zájemci budou moci také zakoupit,“ upozorňuje ředitelka. Chybět nebudou ani tradiční akce, knihovna také připomene dílo a odkaz Williama Shakespeara nebo Karla IV. V loňském roce měla knihovna 27 448 registrovaných čtenářů, kteří realizovali 1 103 129 výpůjček. Rekordu v počtu čtenářů podobně jako jinde v republice knihovna dosáhla v roce 2011, bylo jich přesně 30 293. Počet čtenářů i výpůjček tedy v posledních letech mírně klesá. Děti si nejčastěji půjčují Deníky malého poseroutky a u dospělých vedou severití autoři, například román Jonase Jonassona Stoletý stařík, který vylezl z okna a zmizel. „Na žádané tituly se u nás někdy musí i několik měsíců čekat, a to přestože jsou obvykle k dispozici ve všech plzeňských knihovnách,“ upozorňuje Helena Šlesingerová. O čtenáře se stará celkem 92 zaměstnanců, z toho šest mužů. Jeden z nich například řídí bibliobus, další pracují v hudebním nebo v dětském oddělení. (an)

Porta si připomíná významné výročí

Legendární hudební festival Porta letos oslaví 50. jubileum. V boji o slavnou sošku se bude soutěžit v 16 oblastních kolech po České republice. Západočeské se koná v Plzni 23. dubna. „Plzeň je významnou součástí historie festivalu a v tomto hudebním proudu je i v současnosti stále velmi aktivní. Letošní program přizpůsobíme především soutěžícím kapelám a písničkářům. Navážeme na v loňském roce úspěšné hudební i textové workshopy,“ uvádí organizátor oblastního kola Jan Eret. Zájemci o účast v soutěži se mohou hlásit na www.porta-festival.cz. Finále se bude konat v romantickém Lesním divadle v Řevnicích 24. až 26. června 2016. (red)

Hrdinou Divadelního léta se stane Don Quijote

Devátý ročník festivalu Divadelní léto pod plzeňským nebem letos uvede hru Don Quijote, kterého ztvární herec Kamil Halbich. Na motivy slavného románu Miguela de Cervantese, od jehož smrti uplyne letos 400 let, bude příběh „důmyslného rytíře Dona Quijota de la Mancha“ režírovat ve vlastní úpravě umělecký šéf festivalu Vilém Dubnička. Jevišť s hledištěm pro 400 diváků vznikne poprvé na prostranství U Zvonu. Premiéra se odehraje 2. července a následovat bude deset repríz. Diváci se mohou těšit tradičně i na opakování loňských inscenací. (red)

ROZHOVOR

Jana Potužáková: Letnice jsou inspirovány Karlem IV.

ředitelky Západočeské galerie v Plzni do důchodu. Práce má ale stále víc než dost. Působí jako předsedkyně Unie výtvarných umělců Plzeň a je kurátorkou už 6. ročníku Festivalu duchovní kultury Letnice umělců. Výstava Současné sakrální umění na

Mezi obrazy a dalšími uměleckými předměty a s mobilním telefonem u ucha. Tak jsem zastihla v Diecézním muzeu Janu Potužákovou, která před devíti lety odešla z pozice ředitelky Západočeské galerie v Plzni do důchodu. Práce má ale stále víc než dost. Působí jako předsedkyně Unie výtvarných umělců Plzeň a je kurátorkou už 6. ročníku Festivalu duchovní kultury Letnice umělců. Výstava Současné sakrální umění na

Plzeňsku, připravená již tradičně v rámci Letnic umělců, se koná v Diecézním muzeu do 29. května.

Je letošní ročník něčím výjimečný?

Letnice umělců jsou samy o sobě jedinečným projektem v České republice. Je to vlastně festival, který má základ v křesťanské duchovní kultuře. Právě ona dokáže člověka velmi obohatit. Letošní ročník je navíc motivován životem Karla IV., jehož 700. výročí narození si připomínáme. Proto také bude festival trvat déle než 50 dní oproti minulosti. Různé akce se v jeho rámci budou konat až do listopadu.

Pripomeňte, prosím, proč se koná zmíněných 50 dní?

Letnice jsou křesťanským svátkem slaveným 50 dnů po Velikonocích a 10 dnů po Nanebevstoupení Páně. Proto ten název a doba trvání.

Co tedy v jejich rámci chystáte?

Radu akcí, na kterých se podílí město Plzeň společně s Biskupstvím plzeňským, Unii výtvarných umělců plzeňské oblasti, Střediskem západočeských spisovatelů, Konzervatoří Plzeň a Západočeským muzeem v Plzni. Sejdou se při nich hudebníci, výtvarníci, literáti a další umělecké složky. Například se budou konat různé přednášky motivované Karlem IV., ale i Václavem

Levým, rodákem z Nebřezinek u Plas. Byl to významný český sochař, zakladatel „moderního“ českého sochařství a učitel sochaře Josefa Myslbeka. Velice zajímavá bude sama výstava v Diecézním muzeu. Vztahuje se k staro i novozákonním příběhům, jsou na ní i věci reprezentující východní kulturu. A dává zejména v této době poznamenané exodem a teroristickými činy důvod k zamyšlení.

Všimla jsem si, že tady máte i dětské obrazy. Jsou součástí výstavy?

Ano. Už je to vlastně taková tradice Letnic. Namalovaly je děti ze Základní umělecké školy v Jagellonské ulici a jejich motivem je tentokrát Karel IV. (an)

Titány doby ledové ukazují ve filmu Techmanie

Pradávné časy fascinují lidi po dlouhá desetiletí. Nadšené četli Lovce mamutů nebo sledovali Cestu do pravěku. Současné generace zve na cestu do doby ledové nové 3D Cinema v budově planetária v Techmanii. Uvádí totiž film Titáni doby ledové, který diváky přenesne deset tisíc let zpátky. Do doby, kdy vyhynula většina žijících druhů a přežili jen ti nejzdatnější. Patří mezi ně i mamut, jeden z nejužasnějších živočichů, který kdy chodil po naší planetě. (red)

Najít náhradu za popraskané pylony bude těžké

Najít adekvátní náhradu za žulové 6,5metrové pylony památníku Díky, Ameriko!, které popraskaly (na snímku jedna z prasklin), bude problematické. Je o tom přesvědčený architekt Jan Soukup, který léta pomáhá zachraňovat církevní a světské památky v celém Plzeňském kraji a jenž na trhlíny v pylonech upozornil. O jejich výměně rozhoduje město. Jan Soukup doporučuje určitá řešení.

„V České republice bude obtížné najít lom, z něhož je možné kvalitní žulové kvádry takové velikosti získat. Nejdůstojnější náhradou by byly pylony z mramorového lomu v italské Carrare, které patří mezi nejvyšší na světě. Určitě by to bylo to nejlepší poděkování osvoboditelům Plzně a zároveň velké lákadlo pro turisty. A cípy hvězd jsou přitom z už zmíněného carrarského mramoru. Ten je ale lehce pórovitý a náročný na údržbu, protože se musí čistit a napouštět speciální látkou, která odpuzuje vodu,“ říká Jan Soukup. V Carrare se ale těží šetrným způsobem, tedy korunovým vrtákem bez přiklepu, nebo se kvádry odřezávají strunou, zatímco v českých lomech se bloky kamene odštělovaly výbušnami. „Zavedli to Němci za doby protektorá-

tu a těží se tak mnohde dodnes. Ale výbuchy kámen poškozují, takže najít tak velké kvádry, které se nerozloží a nepopraskají, bude obtížné,“ míní architekt a přidává historiku o tom, že kdysi z mrákotinského lomu putoval na Pražský hrad dvacetimetrový monolit natřikrát, protože se poprvé rozlomil na tři části, podruhé zjistili praskliny a až potřetí do Prahy dorazil, ale bez třímetrové špičky, která se ulomila za transportu.

Adekvátní pylony pro Plzeň je také možné vyrobit v lomech v Rakousku, protože jsou tam podobné druhy žuly jako v našich lomech, jako v lomu v Řásné u Mrákotína. Právě odtamtud je dostalo město za symbolickou jednu korunu. Magistrátní úředníci ve spolupráci s odborníky v současnosti pracují na přípravách výběrového řízení a hledají zdroje, z nichž bude možné zapla-

tit zhotovení nového památníku. Bude na to třeba několik milionů korun. „Kubický metr žuly stojí mezi osmdesáti až sto dvaceti tisíci korunami. A pylon pomníku má pět a půl kubíku, takže na dva bude potřeba hrubým odhadem jeden a půl milionu korun. Také se musí udělat nové emblémy a nápisy, protože původní nelze sejmut a znovu je použít. Další finance jsou zapotřebí na stavební práce, pylony zvedne pouze speciální jeřáb, jehož práce na den stojí i sto tisíc korun,“ argumentuje architekt, který se na záchraně památníku podílí.

Navrhuje, aby se výběrové řízení konalo dvoukolově. „Kamenické firmy by nejdříve nabídly řešení a teprve potom by se soutěžilo o peníze,“ míní Jan Soukup. Jenom dobří kameníci se totiž orientují v kvalitě kamene, dokážou odhadnout, který kvádr a z jaké lavice a z kterého lomu se na památník bude hodit. „Za úspěch bude možné považovat, když se to podaří během jednoho roku. A to by mohlo být asi jen v případě, pokud padne rozhodnutí použít carrarský mramor. Protože tak velké bloky a v takovém množství, že si bude možné vybrat, lámou právě tam,“ uzavírá Jan Soukup. (an)

Vazby Karla IV. na Plzeň nejsou příliš zřetelné

Ve starší literatuře se sice objevují zmínky o tom, že jakémusi konšelu plzeňskému se dostalo cti, že byl spolu s urozenými kmotry a konšelem Starého Města pražského dne 30. května 1316 kmotrem při Karlově, respektive Václavově křtu v chrámu sv. Víta v Praze, konkrétní důkaz pro to ale není. Je pravděpodobné, že tak významné události se účastnili i představitelé předních královských měst, což Plzeň rozhodně byla. Také Karlovy návštěvy v Plzni jsou doloženy pouze ve dvou případech, ač skutečnost musela být naprosto jiná. Plzeň ležela na důležité cestě do říše, takže jí Karel musel často minimálně projíždět. Jeho pobyt je zde zmiňován 23. srpna 1365, když přivážel do Čech svaté ostatky Sigismunda Burgundského. Podruhé se zde objevuje v roce 1367. Jeho přítomnost prozrazuje mimo jiné Karlova listina z 13. prosince 1367 pro měšťany Starého Města pražského vydaná právě v Plzni.

Přesto ale Karel IV. na Plzeň nezapomínal. O tom, jak si ji cenil, svědčí fakt, že ve svém zákoníku Maiestas Carolina (1350 až 1351) řadí Plzeň (Starou i Novou) k nezciťelným městům v Čechách. Od 60. let 14. století v souvislosti s neklidnými mezinárodními poměry započal s plánovitým budová-

ním zbrojnic v královských městech. A tak 6. ledna 1363 rychtář a konšel města Plzně potvrzují, že obdrželi z vůle císaře od notáře královské komory zbroj pro bezmála 400 mužů a zároveň se zavázali, že tuto výstroj doplní na vlastní náklady tak, aby od každého bylo 400 kusů včetně rukavic. Současně přislíbili opatrovat všechnu tuto zbroj pro potřebu královu a zároveň vybudovat sýpku a skladovat obilí pro potřeby dlouhodobého zásobování města v době války. Plzeň jako královské město musela být vždy připravena vypomoci panovníkovi finančně.

To se panovník snažil městu kompenzovat osvobozením od daní nebo jinými výhodami. Listinou z 1. května 1363 povolil městu výroční trh o svatém Bartoloměji o trvání osm dnů před a osm dnů po svátku světce. Listinou z 19. září 1372 udělil měšťanům a všem obyvatelům Plzně milost, aby své statky ve městě i mimo něj mohli svobodně odkazovat podle své vůle.

V době vlády Karla IV. představovala Plzeň s hradištěm a městečkem ve Starém Plzenci významné centrum panovníkové moci, což bylo ještě umocněno založením královského hradu Karlskrone (Radyně) mezi lety 1356 až 1361. (pfl)

HÁDEJTE S TECHMANÍ

Unikátní trolejbus 3Tr3, který je možné vidět v plzeňské Techmanii, se jmenuje Terka. To je správná odpověď z minulého čísla. Vylosována byla Václava Horová a vyhrává dvě vstupenky a další ceny.

Nová otázka je zaměřena na budouvlu 3D Planetária v Techmanii, která byla postavena zvláštní technologií. Její dřevěné vazníky se totiž nelepily žádným lepidlem, ale jednou potravinou.

Víte, kterou?

- Veječi
- Tvarohem
- Pivem

Odpovědi mohou zájemci posílat do 11. května na adresu redakce. K dispozici mají také e-mail soutez.RadniciListy@plzen.eu. Připíšte heslo Hádejte s Techmanii, své jméno a bydliště.

Výherce opět získá dvě vstupenky do tohoto interaktivního centra ve zrekonstruované tovární hale v areálu plzeňské Škodovky a další zajímavé ceny. (red)

Monika Šváblová zavzpomíná na svou Violu

Inscenace Vila Verdi přibližuje život umělců v domově pro seniory

Jak prožívají osamělé stáří umělci zvyklí celý život na potlesk a slávu? To je tématem nové činoherní inscenace Vila Verdi, která má premiéru 30. dubna ve Velkém divadle.

Její děj se odehrává v domově pro herce - seniory. Námět divadelní hry vychází z dokumentárního snímku Daniela Schmidta Polibek Tosky. Ten líčí život obyvatel domova pro přestárlé operní pěvce a hudebníky, který založil v Miláně skladatel Giuseppe Verdi.

V inscenaci v režii šéfkyně činohry Divadla Josefa Kajetána Tyla Natálie Deákové zazáří skvělí plzeňští herci, například stálice plzeňské činohry Monika Šváblová a Pavel Pavlovský. Činoherní debut čeká operní pěvkyni a režisérku Lilku Ročákovou.

Herci, tedy bývalé hvězdy, si v inscenaci v domově krátí volný čas hlavně tím, že si vyprávějí své životní osudy, chlubí se bývalými úspěchy a zpívají. A připravují se na galavečer, který má zachránit existenci tohoto unikátního domova. Úřady totiž chtějí Vilu Verdi z ekonomických důvodů zrušit. „Mám v této hře roli či-

Monika Šváblová s Miroslavem Horníčkem.
Foto: DJKT

noherečky Johnny, která v mládí hrála velké role jako například Violu z Večera

trikrálového,“ říká Monika Šváblová, která účinkuje v divadle už 47. sezonu. „Na galavečer, na kterém má každý z herců předvést něco ze svého repertoáru, si paní Johanna připravuje právě monolog Violy. Já jsem shodou okolností Violu hrála v Plzni v sedmdesátých letech a měla jsem tu roli moc ráda,“ vzpomíná herečka. Lilka Ročáková je zase obsazena do role bývalé operní pěvkyně. „Myslím si, že by hra mohla být v mnoha směrech autentická, bude vlastně i jakousi osobní výpovědí každého z herců,“ dodává Monika Šváblová s tím, že se jí líbí základní téma hry.

„Myslím, že by bylo ideální, kdyby existoval takový domov pro seniory - umělce, kteří kdysi něco znamenali. Spojoval by je určitý duch, lidé od divadla jsou celý život tak trochu děti,“ usmívá se herečka, která má za sebou stovky rolí. Jednu z nich jí napsal přímo „na tělo“ i Miroslav Horníček.

Rozhovor s Monikou Šváblovou, která oslavila letos v březnu 70. narozeniny, si lze přečíst na www.djkt.eu. (red)

SPRÁVNÝ TIP S ALFOU

První část Dumasovy trilogie o třech mušketýrech již více než 160 let poutá zájem čtenářů na celém světě a patří i mezi díla, jež jsou často dramatizována a filmována. Patrně nejoriginálnější z filmových verzí je půlhodinová němá groteska Maxe Lindera z roku 1922. I ona posloužila v Divadle Alfa jako podklad k „maňáskové grotesce“ na dané téma. Inspirovala divadelníky také po formální stránce, ve výsledném „scénickém komiksu“ je důraz kladen na vizuální složku a akci, text má „esemeskovy“ charakter a rozměr, zatímco funkci filmových mezititulů přebraly písničky, zpívané za živého doprovodu harmoniky, dud a bicích.

A k oblíbenému představení Tři mušketýři se vztahuje také dnešní soutěžní otázka.

Před kolika lety měla inscenace premiéru v Divadle Alfa?

- 1) před 5 lety
- 2) před 10 lety
- 3) před 15 lety

Správná odpověď z minulého čísla zní, že knihu Pohoršovna napsala Daniela Fischerová. Stejnou hru inspirovanou tímto dílem divadlo uvedlo v únoru. Výhercem se stala Božena Kmočová a získává dvě vstupenky do Divadla Alfa.

Stejnou cenu obdrží i ten, kdo správně odpoví na novou soutěžní otázku a bude vylosován. Odpověď je možné posílat pod heslem Správný tip s Alfou do 11. května na adresu redakce nebo e-mailovou adresu soutez.RadniciListy@plzen.eu. (red)

HRAJEME SI SE ZOO

Želva ostruhatá (na snímku), to je správný název zvířete, které představily Radnici listy ve spolupráci s plzeňskou zoologickou a botanickou zahradou v minulém čísle. Dorazilo mnoho správných odpovědí, ze kterých porota vylosovala Danu Böhmovou. Získala čtyři vstupenky do zoo a drobné dárky. Soutěžít o stejné ceny je možné také v tomto čísle.

Ahoj kluci a holčičky.

Rád bych se vám představil. Jsem savec jako vy. Příslušníci mé čeledi jsou v plzeňské zoo chováni od roku 1999, ale můj rád je ze všech nejpopulárnější. Aby ne, jsem váš blízký příbuzný. Jsem druhým druhem, který vystřídal mého bělorukého běžového předchůdce.

Samička má jinou barvu než taťka a také mláďata v dospívání přebarvují.

Můj hlas je slyšet až na sídliště Vinice, a kdyby byla lidská civilizace méně rušná, byl bych asi slyšet i na náměstí.

Na rozdíl od svých vzdálenějších příbuzných nemám očásek. Žiji v párech spolu s nejmladšími mláďaty, ale nevytvářím tlupy.

Mým pohybem je ručkování po větvích v korunách a překlad vědeckého názvu zní stromoví chochci.

Při pohledu na mou akrobacii se v zoo můžete zastavit u pítka ve tvaru krokodýla. Pozor, v zastaralé podobě mého jména se jedno písmenko objevuje dvakrát.

Tušíte již, kdo jsem?

Odpovědi je možné posílat do 11. května na adresu redakce.

K dispozici soutěžící mají také e-mailovou adresu soutez.RadniciListy@plzen.eu. Nezapomeňte jako vždy připsat heslo Hrajeme si se zoo. (red)

Z historie Plzně - 4. část: Novou Plzeň založil král Václav II.

Nová Plzeň (Nova Pilsna) byla založena jako jedno z posledních královských měst v západních Čechách za vlády Václava II. Přesné datum není známo. Nepochybně se tak stalo mezi lety 1288 až 1300, interval lze zúžit na roky 1291 až 1295. Oficiálně je přijímán rok 1295.

Lokátor Jindřich vyměřil Novou Plzeň podle soudobého urbanistického ideálu, který jen mírně přizpůsobil geografickým podmínkám. Na říční terase dal vzniknout pravidelnému půdorysu s 21 parcelními bloky. Vynecháním dvou bloků uprostřed získal prostor pro náměstí, které je největším mimo-pražským středověkým náměstím v Čechách.

O původním vzhledu Nové Plzně vypovídá listina z 8. října 1320, kterou Jan Lucemburský potvrzuje městu všechna práva, která obdrželo od zakladatele Václava II., mimo jiné jeho rozlohu, a navíc mu vyměřuje další území.

Typář první městské pečeti, která je prvně doložena na listině plzeňského měšťana Wolframa Zwinillingera ze dne 17. dubna 1307. Foto: archiv

Nová Plzeň v zásadě vznikla „na zeleném drnu“. Krajina okolo však byla již poměrně hustě osídlená a také majetkově rozdělená. Město bylo založeno v prostoru,

kde se stýkala panství čtyř velkých duchovních institucí, a to plaského, choťšovského a kladrubského kláštera a majetek pražského biskupství.

Ve snaze posílit nové město hospodářsky a zvětšit jeho životní prostor mezi silnými sousedy obdařil Václav II. Novou Plzeň takzvanými šosovnými vesnicemi, jejichž obyvatelé přispívali městu na jeho daně i vojenskou hotovost a jejichž území bylo považováno za území města. Šosovní plzeňské vesnice Malice, Skvrňany, Doudlevice, Radobyčice, Černice, Útušice a části Božkova a Koterova (později i část Lobež) vlastně vytvářely koridor mezi Novou a Starou Plzní.

Nejvýznamnější postavení měly Malice (v místech dnešní Roudné). Tamní farní kostel Všech Svatých sloužil prvním plzeňským měšťanům a kostel sv. Bartoloměje mu byl původně filiálním. Malice záhy splynuly s Novou Plzní jako jedno z jejich předměstí. Ostatní šosovní vsi město bě-

hem husitských válek proměnilo na své poddanské vesnice.

Ochranu Nové Plzně zajišťovala dvojitá hradba se čtyřmi branami (Pražskou, Litickou, jejímž pozůstatkem je dodnes takzvaná Branka v ulici Bedřicha Smetany, Skvrňanskou neboli také Norimberskou a Malickou) a vodní příkop. Hradbami byla obehnaná i plzeňská předměstí (vyjma Malického).

V Nové Plzni žilo ve 14. století asi tři tisíce obyvatel uvnitř města a dalších tisíc na předměstích. Lidnatost ji tak v Čechách předčila jen Praha, Kutná Hora a Cheb.

První měšťané sem přišli ze Staré Plzně i dalších českých královských měst a také z Chebu. Zprvu zde převládalo německy hovořící měšťanstvo, již v průběhu 14. století však čeština sílila a v předvečer husitství už dosáhla podíl českého obyvatelstva asi 80 procent. Významným etnikem ve městě byli také Židé.

Štěpánka Pfliegerová
Archiv města Plzně

VÍTE, KDO TO JE?

Matuš Kozáček (na snímku) je správná odpověď na minulou soutěžní otázku. Redakce oceňuje tři vylosované odpovědi. Poslali je

Jaroslava Drmcová, Jindřiška Kočvarová, Marie Kučerová. Vyhrávají šálu FC Viktoria Plzeň a drobné ceny.

A nyní je možné tipovat dalšího hráče. Narodil se v Uherském Hradišti, ale s fotbalem začínal ve slovenské vesnici Dubová. Ve 14 letech ho získal tým z Banské Bystrice, kde také v 18 letech poprvé vyběhl k prvnímu utkání Corgoň ligy. Během pěti sezon odehrál za Duklu Banská Bystrica celkem 114 zápasů a vstřelil 18 gólů. V roce 2010 si ho vyhlédla FC Viktoria Plzeň, kam v srpnu téhož roku zamířil na roční hostování s opcí. Poprvé se v červenomodrém dresu objevil na hřišti 28. srpna 2010 v zápase proti Českým Budějovicím. Hned ve své první sezóně slavil s klubem ligový titul.

Šikovný hráč si připisoval důležité trefy nejen v české lize, ale také v evropských pohárech. Nejkrásnější vzpomínku má na domácí souboj s AC Milán v základní skupině Ligy mistrů ročníku 2011/2012. Trenéři ho mohou postavit na hrot útoku i na křídlo nebo jako útočného záložníka. Před sezonou 2014/2015 odešel na roční hostování, zpět na západ Čech se vrátil silnější a s ještě větší chutí vítězit, což dokazuje v každém utkání letošního ročníku Synot ligy. V Plzni se cítí jako doma a sám o sobě říká, že už je z něj hotový Plzeňan. Jeho fotbalovým vzorem je francouzský ostrostřelec Thierry Henry. Během svého působení ve Viktorii se ze sympatického hráče stal miláček fanoušků, především pak fanynek.

Odpovědi lze posílat s uvedením jména a bydliště do 11. května na adresu redakce. K dispozici je také e-mail soutez.RadniciListy@plzen.eu. Nezapomeňte připsat heslo Víte, kdo to je? (red)